ОБЩИНА ВЪРШЕЦ

ПРОЕКТ НА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

2021 – 2028 г.

(Приета с Решение № ____ по Протокол № __ /_____ г. на заседание на Общински съвет Вършец)

гр. Вършец, 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ 4

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ 6

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ 7

1. Въведение 9

1.1 Обхват на програмата 9

1.2 Законодателна рамка и принципи на управление на отпадъците. Изисквания на националното законодателство 10

2. Общи характеристики на Общината 18

2.1 Географска и демографска характеристика на Общината 18

2.2 Административно - териториална характеристика на Общината 20

2.3 Икономическо развитие на Общината. Стопански дейности 21

2.3.1 Селско стопанство и животновъдство 22

2.3.2 Горско стопанство 22
2.3.3 Туризъм 23
2.4 Екологична характеристика 25
3. Управление на отпадъците - съществуващо състояние и практики при управление на отпадъците 28
3.1 Обхват и цели на програмата. Видове отпадъци, които са в обхвата на програмата. Принципи при управление на програмата 29
3.2 Анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите (SWOT анализ) 30
3.3 Данни за отпадъците 32
3.3.1 Дейности по управление на битови отпадъци 32
3.3.2 Дейности по управление на строителни отпадъци 36
3.3.3 Дейности по управление на неопасни производствени отпадъци 37
3.3.4 Дейности по управление на масово разпространени опасни отпадъци 38
3.3.5 Отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия, картон, пластмаса и стъкло 45
3.3.6 Биоразградими и биоотпадъци 46
3.3.7 Утайки от ПСОВ 47
3.4 Съществуващи практики за събиране, третиране и транспортиране на отпадъците. 48
3.4.1 Използвани съдове за събиране и транспортиране на битови отпадъци / техника за транспортиране 49
3.4.2 Оползотворяване, предварително третиране и обезвреждане на отпадъци 50
3.4.3 Управление на дейностите по отпадъците 51
3.4.4 Финансиране на дейностите по управление на отпадъците 52
4. Основни цели на програмата, анализ на състоянието и насоки за намаляване образуването на отпадъци 54
4.1Стратегически цели 54
4.2 Анализ на съществуващото състояние и прогнози за вида и количествата на образуваните отпадъци до 2025 г. 54
4.2.1 Анализ на съществуващото състояние 54

4.2.2 Прогнози за вида и количествата на образуваните отпадъци до 2025 г. 55
4.3 Предотвратяване образуването на отпадъци 57
4.4 Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци..... 58
4.4.1Въвеждане на система за разделно събиране с цел оползотворяване и рециклиране на отпадъци 59
4.4.2 Разделно събиране на битови биоотпадъци 60
4.4.3 Информационни кампании..... 62
4.5 Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците 62
4.6 Нормативно регулиране управлението на отпадъците за ускоряване прилагането на законодателството и политиката в тази област 63
4.7 Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците 63
4.8 Укрепване на административния капацитет на институциите, отговорни за управлението на отпадъците..... 64
4.9 Участие на обществеността..... 64
5. План за действие с включени подпрограми с мерки за постигането им 66
5.1 Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци 66
5.2 Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане целите за подготовка, повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло..... 69
5.3 Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за биоразградимите битови отпадъци, в т.ч. и биоотпадъците 70
5.4 Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради..... 70
5.5 Управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци 71
5.6 Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците 71
6. План за действие..... 73
7. Система за наблюдение и оценка на изпълнението на целите, заложени в Общинската програма за управление на отпадъците 88

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
ББрО	Битови биоразградими отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ДВ	Държавен вестник
ДБ	Държавен бюджет
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МС	Министерски съвет
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОА	Общинска администрация
ОбС	Общински съвет
ОП	Общ градоустройствен план
ОО	Опасни отпадъци
ООп	Организация по оползотворяване
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ОУП	Общ устройствен план
ПО	Производствени отпадъци

ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПСО	Претоварна станция за отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
ПХБ	Полихлориани бифенили
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РДО	Рамковата директива за отпадъците
РЗИ	Регионална здравна инспекция
СО	Строители отпадъци
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТаБО	Такса битови отпадъци

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ

Фигура 1: Географско положение на община Вършец 19
Фигура 2: Относителен дял на населението по населени места в община Вършец към 31.12.2020г. 21
Фигура 3: „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД 33
Фигура 4: „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД 34
Фигура 5: Генерирани битови отпадъци в Община Вършец /в тона/ за година за периода 2014-2020 г. 35
Фигура 6: Прогноза за общото количество на образуваните отпадъци в община Вършец по години 57
Фигура 7: Видове предотвратяване 58
Фигура 8: Цели за поетапно намаляване на количествата на рециклируемите отпадъци в Община Вършец 59
Фигура 9: Цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци, генерирани в Община Вършец 62

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ

Таблица I: Население на Община Вършец за периода 2014 - 2020 г. 20
Таблица II: Брой населени места и брой жители на Община Вършец към 31.12.2020г. 21
Таблица III: Горски ресурс на Община Вършец 23
Таблица IV: Списък на хотели, къщи за гости, самостоятелни стаи в гр. Вършец към 31.12.2020г. 23
Таблица V: Защитени територии в Община Вършец 27
Таблица VI: Зони в обхвата на Натура 2000 27
Таблица VII: Генерирани битови отпадъци в Община Вършец /в тона/ за година за периода 2014-2020 г. 34
Таблица VIII: Сравнителна таблица за нормата на натрупване /събраните битови отпадъци – кг/чов./год./ 35
Таблица IX: Количества депонирани производствени неопасни отпадъци на регионалното депо гр. Монтана за периода 2016-2020 г. 38
Таблица X: Списък на фирмите на територията на Община Вършец, които имат разрешение за събиране на НУБА. 39
Таблица XI: Списък на фирмите на територията на Община Вършец, които имат разрешение за събиране на ИУЕЕО 40
Таблица XII: Списък на фирмите на територията на Община Вършец, които имат разрешение за събиране на излезли от употреба гуми. 41
Таблица XIII: Списък на фирмите на територията на Община Вършец, които имат разрешение за събиране и разкомплектоване на ИУМПС. 42
Таблица XIV: Събрани количества отпадъци от опаковки на територията на Община Вършец за 2020 г. 46
Таблица XV: Сметосъбираща, сметоизвозваща и почистваща техника 49
Таблица XVI: Справка за наличните съдове за смет към 31.12.2020г. 50
Таблица XVII: Промили на физически и юридически лица , формиращи такса смет за Община Вършец за 2020г. 52
Таблица XVIII: Приходи от такса битови отпадъци за периода 2018-2020г. по групи потребители 52
Таблица XIX: Разходи за дейности по третиране на отпадъците на община Вършец през последните три години. 53

Таблица XX: Прогноза на населението на община Вършец за периода 2020 -2025 г.....56

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ представлява програма за управление на отпадъците на Община Вършец за периода 2021-2028 г. и е разработена в съответствие с:

- „Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците", утвърдени със Заповед № АД-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите;
- изискванията на чл.52 от Закона за управление на отпадъците;
- структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците за периода 2021 – 2028 г. (НПУО), приет с Решение № _____на Министерския съвет.

Съгласно чл. 52 ал.2 от Закона за управление на отпадъците, общинските програми за управление на отпадъците са секторни програми и са неразделна част от общинската програма за опазване на околната среда. Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините, съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците, Закона за опазване на околната среда и подзаконовите нормативни актове към тях.

Програмата е отворен документ, който може да бъде допълван при следните обстоятелства:

- промяна на нормативната уредба;
- по препоръка на компетентните органи;
- при конкретизация на инвестиционните проекти.

Програмата отразява актуалното състояние и планиране на дейностите с отпадъците на територията на Община Вършец, в съответствие с нормативните изисквания, а също така и отразява постигане високо ниво на защита на околната среда като основните цели са следните:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци;
- Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;

Управлението на отпадъците се осъществява с цел да предотврати, намали и ограничи вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда. Формулираните цели са съобразени с елементите на Националната програма за управление на отпадъците и Програмата за прилагане на Директива 99/31/ЕС за депониране на отпадъците.

Формулираните цели и приоритети за всички сфери от управлението на отпадъците следва да осигури прилагането на интегрирана и ефективна система за управление на отпадъци на всички нива.

Анализът на съществуващото състояние по управление на отпадъците и идентифицирането на проблемите, са база за определяне на целите в Програмата и свързаните с тях мерки в Плана за действие. В него за всяка от посочените мерки са определени отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване на прилагане на програмата за периода 2021 –2028 г.

1.1 Обхват на програмата

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общината, съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците и

подзаконовите нормативни актове към него, а именно дейностите свързани със събиране, транспортиране, третиране, оползотворяване и контролиране на битовите отпадъци и всички останали специфични отпадъчни потоци в община Вършец.

1.2 Законодателна рамка и принципи на управление на отпадъците. Изисквания на националното законодателство

Програмата е съобразена с изискванията и целите, заложени в националното законодателство в областта на околната среда и управление на отпадъците.

Законът за опазване на околната среда (ЗООС), Законът за управление на отпадъците (ЗУО) и Законът за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, заедно със съответните подзаконови нормативни актове са основните закони в областта на управление на отпадъците в България. Съществуват и други закони и подзаконови нормативни актове, които оказват влияние върху развитието на сектор „Управление на отпадъците", като по- важните от тях са споменати в този раздел от Програмата.

- ***Закон за опазване на околната среда***

Общите изисквания към опазването на всички компоненти на околната среда (въздух, води, почви, земни недра, биоразнообразие) и управлението на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност) са въведени в ЗООС. ЗООС очертава принципите за защита на компонентите на околната среда – като например "устойчиво развитие", "предимство на предотвратяване пред обезвреждане", "замърсителят плаща" и интегрирането на политиката на опазване на околната среда в секторните и регионалните политики. Освен рамкови разпоредби относно принципите, които трябва да се спазват за опазване на околната среда (и в частност на управлението на отпадъците) и общите задължения на лицата и компетентните органи, в закона са регламентирани и процедурите по извършване на екологична оценка, оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС) и издаване на комплексни разрешителни или лицензи.

- ***Закон за управление на отпадъците***

До приемането през септември 1997 г. на Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда в България липсва специална правна уредба в тази област. Законът за първи път урежда обществените отношения в сектор „Управление на отпадъците" и въвежда редица основополагащи изисквания на рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС, в т.ч. задължения на лицата, извършващи дейности по отпадъци, информация за дейностите с отпадъци, програмиране чрез национална, общински и фирмени програми за управление на отпадъците, разрешаване и контрол на дейностите с отпадъци; внос, износ и транзитен превоз, глоби и санкции за неизпълнение. За първи път се дефинират понятията „отпадък", „причинител" и „притежател" на отпадъци. С този закон се въвежда и принципа за „разширена отговорност на производителите" чрез изискване към производителите и вносителите на продукти, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни или масово разпространени отпадъци, да заплащат продуктови екотакси. За детайлизиране разпоредбите на закона впоследствие са утвърдени редици подзаконови нормативни актове.

Законът за управление на отпадъците, приет през септември 2003 г., доразвива философията на закона от 1997 г. и транспонира напълно РДО

75/442/ЕЕС и заедно с наредбите към закона се въвеждат изискванията на всички европейски директиви в сектор „Управление на отпадъците". Към момента на приемане на България като страна член на ЕС през 2007г., законодателството в сектора е хармонизирано с европейското право. С допълненията в закона през 2010 г. се въвеждат икономически стимули за предприемане на реални действия от местните власти за намаляване на депонираните отпадъци, както и за преминаване към регионален принцип на управление на битовите отпадъци.

ЗУО, в сила от юли 2012 г. въвежда изискванията на РДО 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща", „разширена отговорност на производителя" и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка" и „странични продукти", определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

Ключови разпоредби, произтичащи от ЗУО, са:

- Въвежда поетапни цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес.

- Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места.

- Кметовете на общини да осигурят площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места.

- Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013 г. да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО.

- Въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация.

- Въвежда икономически инструменти за покриване на бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и за стимулиране на превенцията и оползотворяването на отпадъци преди депонирането.

- Определя националните компетентни органи по Регламент (ЕО) № 1013/2006, изискванията за финансови гаранции при трансграничен превоз, както и възможните случаи на ограничения. Забраняват се превозите на отпадъци за Република България, предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне с оползотворяване на енергията за всяка инсталация, в количества за съответната календарна година, надвишаващи сумарно половината от годишния капацитет на инсталацията. В случаите, когато в Националния план за управление на отпадъците са заложени специфични мерки за управление на даден отпадък или

поток от отпадъци, Министерският съвет може да ограничи вноса на тези отпадъци.

- ***Подзаконови нормативни актове по прилагане на ЗУО***

Действащите подзаконови нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в четири групи:

1. Подзаконови нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации:

- към площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци;
- за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне на отпадъци;
- за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
- към инсталации, произвеждащи титанов диоксид.

2. Подзаконови нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци:

- за утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- за строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали;
- две отделни наредби за третиране и за разделно събиране на биоотпадъците;
- Наредба за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения ;
- ПХБ;
- за опаковки и отпадъци от опаковки;
- ИУЕЕО;
- ИУМПС;
- за отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори;
- за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- за автомобилни гуми.

3. Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:

- за отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци;
- за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (ИУМПС, ИУЕЕО, гуми, опаковки, масла, негодни за употреба батерии и акумулатори, полимерни торбички);
- за финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци.

4. Подзаконови нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:

- за класификацията на отпадъците;
- за предоставяне на информация и реда за водене на публични регистри относно отпадъците.

- ***Съответствие с европейското право в Сектор „Отпадъци“***

Към момента на приемане на НПУО националното законодателство е в съответствие с европейското екологично право в сектор „Управление на отпадъците” . Констатираните от ЕК пропуски в националното законодателство -

нетранспониране в срок на Директива 2010/75/ЕС относно индустриалните емисии (част „Отпадъци") и на Директива 2011/97/ЕС за изменение на Директива 1999/31/ЕС по отношение на специфичните критерии за съхранение на метален живак, считан за отпадък - са отстранени и съответните наредби са приети.

- ***Подзаконови нормативни документи по прилагане на ЗУО***

- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., попр., бр. 6 от 22.01.2013 г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013 г., в сила от 11.06.2013 г., бр. 66 от 28.08.2015 г.);

- Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.);

- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.);

- Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.);

- Наредба за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.);

- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.);

- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.);

- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.);

- Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.);

- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.);

- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г.);

- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.);

- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.);

- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.);

- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г., изм., бр. 60 от 22.07.2014 г., в сила от 22.07.2014 г., бр. 57 от 28.07.2015 г., в сила от 28.07.2015 г.);

- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 112 от 23.12.2004 г.);

- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.);
- Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.);
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.);
- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (приета с ПМС № 120 от 30.05.2008 г., обн., ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г., изм. и доп., бр. 5 от 20.01.2009 г., в сила от 20.01.2009 г., изм., бр. 45 от 16.06.2009 г., бр. 69 от 3.09.2010 г., изм., бр. 85 от 29.10.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм. и доп., бр. 29 от 8.04.2011 г., бр. 47 от 22.06.2012 г., в сила от 22.06.2012 г., изм., бр. 75 от 2.10.2012 г., в сила от 1.10.2012 г.; изм. с Решение № 9028 от 22.06.2012 г. на ВАС на РБ - бр. 87 от 9.11.2012 г., изм., бр. 76 от 30.08.2013 г., в сила от 30.08.2013 г., бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.);
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.);
- Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн., ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г.);

- ***Закон за местните данъци и такси***

Механизмът за финансиране на изпълнението на задълженията на общините по управлението на битовите отпадъци, възложени със Закона за управление на отпадъците е регламентиран със Закона за местните данъци и такси. Въведена е “такса битови отпадъци”, която се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност (чл. 66 от ЗМДТ):

- Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци: контейнери, кофи и други;
- Събиране и транспортиране на битовите отпадъци до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- Почистване на улиците, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- Проектиране, строителство, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови и строителни отпадъци.

- ***Закон за устройство на територията (ЗУТ)***

Законът урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това създава допълнителни административни бариери и забавяния на планирането и изграждането им, тъй

като се изисква изработването на специален ПУП, дори ако теренът е определен с ОУП или ПУП за промишлени цели, т.е. неясен остава въпросът защо на терени, определени с устройствен план като промишлени, на които могат да се изграждат енергийни, химически, металургични и други подобни обекти, могат да стартират проекти за отпадъци, например компостираща или сепарираща инсталация, но след провеждане на процедура за нов ПУП.

Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

- оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране;

- премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО;

- в разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране;

- на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато: 1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО; 2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.

С приемането на Закона за устройство на територията през 2001 г. се въвежда разпоредба общините да осигуряват терените и изграждането на съоръженията и инсталациите за третиране на битовите и строителните отпадъци. Този текст поставя значителни ангажименти на общините в сравнение с компетенциите им, произтичащи от ЗУО от 2012 г., които по отношение на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради на територията на общината се свеждат до организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци единствено от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община, както и общите изисквания, валидни за всички възложители на инвестиционни проекти.

- ***Рамкови национални документи, свързани с управлението на отпадъците***

Планирането в областта на управление на отпадъците стартира през 1998 г. с разработването и приемането на първата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 1998-2002 г. През 2002-2003 г. са разработени национални програми за специфичните отпадъчни потоци, регулирани от няколко европейски директиви, в т.ч. за излезли от употреба моторни превозни средства, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отпадъци от опаковки, в резултат на изпълнението на които бяха изградени солидни основи за управление на специфичните потоци отпадъци.

Следващите национални програми за управление на дейностите по отпадъците са Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2003-2007 г., с актуализация и продължение за 2008 г. и третата

Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013 г., която постави 10 стратегически цели, в т.ч. относно предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците, увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, екологосъобразно обезвреждане на отпадъците и др.

По-голямата част от мерките за постигане на стратегическите цели са изпълнени, включително от мерките за подобряване на административния капацитет, въвеждането на икономически инструменти за стимулиране на рециклирането и предотвратяването на образуването на отпадъци. Значителен напредък има по отношение на подготовката и изпълнението на интегрираните регионални системи за управление на битовите отпадъци. Изоставане се констатира най-вече по отношение на сроковете за въвеждане в експлоатация на регионалните депа и съоръжения за битови отпадъци, но следва да се отбележат нереалистичните срокове за начало на експлоатация на тези съоръжения, посочени в програмата – юли 2009 г., като се има предвид, че в началото на 2009 г. голяма част от проектите са на идейна фаза, не са осигурени площадки и е нереалистично тяхното построяване за няколко месеца.

В обхвата на националната система от програмни документи в анализираната област са още два национални плана, поставящи цели и определящи мерки за решаване на две специфични области от управлението на отпадъците.

Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране е план за страната, в който систематично се осъществява задълбочен анализ на проблемите за околната среда в резултат на депонирането на биоразградимите отпадъци, дефинира проблемите и идентифицира необходими мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за преодоляване на проблемите и за изпълнение на целите за поетапно намаляване депонирането на тези отпадъци и увеличаване на тяхното рециклиране и оползотворяване. Очаква се в резултат на изпълнението на плана да бъде предотвратено депонирането на над 5 млн.т. биоразградими отпадъци. Допълнителен ефект се постига от заместването на фосфатни торове в земеделието с компост. Мерките от плана са заложени и като ключови за постигане на целите на Третия национален план за действие по изменение на климата за намаляване на емисиите на парникови газове от сектор „отпадъци".

Съществуващи и действащи до момента инсталациите за оползотворяване на биоразградимите отпадъци в България:

- *Инсталацията за биологично третиране на площадка „Хан Богров*" е единствено по рода си в България и след въвеждането ѝ в експлоатация в края на 2013 г., Столична Община разполага с капацитет да оползотворява био-отпадъците на града по един модерен и екологосъобразен начин. На площадката са изградени инсталация за третиране на био отпадъци и инсталация за третиране на зелени отпадъци.

Разделно събраните био-отпадъци (или биомаса) от търговските обекти и домакинствата на територията на Столична община се подлагат на предварителна обработка в две отделни функционални зони според спецификата на постъпващите отпадъци, където се отстраняват примесите от опаковки, метали и др. Органичният материал се обработва до получаването на суспензия, която се отвежда до зоната за анаеробно разграждане. Процесът на ферментация се осъществява в био-реактор при 37°C, вследствие на което се получава био-газ и частично стабилизиран ферментационен продукт.са в изпълнение, а най-голямата

инсталация зае въведена в експлоатация в София през 2014 г. Все още обаче информационните кампании за населението и другите заинтересовани страни са с много ограничен обхват.

Постъпващите в инсталацията „зелени“ отпадъци от паркове и градини на територията на Столична община се складират на открита площадка. Материалът преминава предварителна обработка, включваща отстраняването на нежелани примеси и шредиране (смилане), за да се получи подходящата за процеса хомогенизирана структура. Подготвеният материал се зарежда в компостни клетки (тунели – 4 бр.), където в продължение на две седмици протича първата фаза на интензивно компостиране. Процесът е оптимизиран, чрез коригиране и хармонизиране на параметрите температура, влажност и вентилация. Технологичният процес е напълно автоматизиран, икономически ефективен с висока производителност. След приключване на интензивното компостиране, материалът се прехвърля в зоната за зреене на компоста, където разположен в компостни редове, се размесва и оросява веднъж седмично с компостообръщач (windrow turner), като по този начин се постига необходимата аерация и оптиманлна влжност. Този процес е с продължителност от 6 до 8 седмици. По време на зреенето на компостния материал не се отделят емисии. След приключване на втората фаза на компостиране, узрелият компост се подлага на фино пресяване през барабанно сито, където фината фракция е готовият продукт, а по едрата фракция се връща обратно като структурен материал. Компостирането се базира на био-химични процеси, извършвани от микроорганизми, превръщайки органичните вещества в хумус. Качественият компост е изключителна алтернатива за възстановяването на плодородния почвен слой.

Действащият от 2021 г. ***Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.*** е програмен документ на национално ниво за управление на дейностите по отпадъците в Република България. НПУО има ключова роля за ефективното и ефикасно управление на отпадъците в Република България. С плана се цели намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето на населението, както и постигане на максимално ефективно използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места. Важна част от Плана е създаването на максимални условия за предотвратяване образуването на отпадъци.

НПУО е план на прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.

Планът ще подпомага централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

2. ОБЩИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНАТА

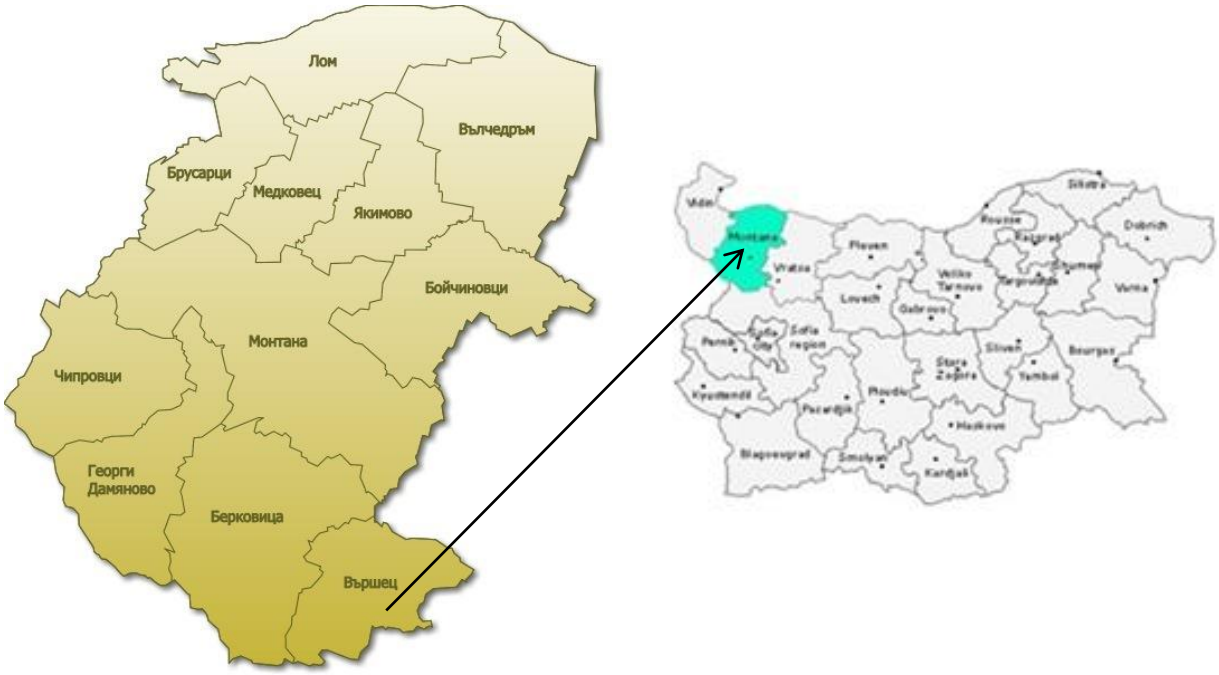
2.1 Географска и демографска характеристика на Общината

Община Вършец се намира в Северозападна България и е част от Област Монтана. На изток общината граничи с общините Враца и Криводол, на северозапад - с община Берковица, на юг - с община Своге (Софийска област). Територията на общината се пресича от течението на река Ботуня и притоците й. Южната граница на общината върви по високите била на планина Козница с най-висок връх Тодорини кукли. В границите на общината попада част от Природен парк „Врачански Балкан".

Територията на община Вършец е разположена в северните склонове на Западна Стара планина, части от Врачанската планина с типичен карстов релеф и планина Козница. Релефът е много разнообразен, като цяло може да се характеризира като полупланински, но на територията на общината има райони с равнинен, планински и високо планински релеф. Теренът е разнообразен със среден наклон 9,6%. Надморската височина в населените места е от 350 до 500 м, а в планинската част достига 1 785 м (връх Тодорини кукли). Територията на община Вършец се отнася към Старопланинската сводово-верижна система. Тя обхваща западните части на Западна Стара планина. Надлъжно е прорязана от долината на р.Ботуня.

Климатът в района на Община Вършец е умерено континентален под влиянието на западните и северозападните ветрове, с характерните черти на умерено-континенталната климатична област и на тази на високите котловинни полета. Характеризира се със студена зима, горещо лято, прохладна пролет и есен. Средномесечната януарска температура е 2,1ºС, средномесечната юлска температура е 22ºС, а средногодишната температура достига 11ºС, като са характерни големи температурни амплитуди. На юг в планинските части температурните амплитуди намаляват. Валежите са от дъжд и сняг, като

годишната им сума е 953 мм/м^2 с максимуми през месеците май и юни, а минумите през януари и февруари. Сезонното разпределение на валежите е неравномерно, като най-много са валежите през лятото. Снежната покривка се задържа средно 60 дни през годината. С увеличаване на надморската височина по склоновете на Козница температурите намаляват, а валежите се увеличават. Въздухът е умерено – влажен, чист от химични агенти. Всички тези фактори на климата определят и основната характеристика на общината, а именно: изключително чистата природна среда, кристално чист въздух и екологично чисти реки.

Фигура 1: Географско положение на община Вършец

Източник: Снимка: https://bg.wikipedia.org/

Водното богатство е значително. Почти през средата на Вършечката котловина протича главната водна артерия Стара река, която след излизане от котловината носи името Ботуня. Освен нея, през териториите на населените места на общината протичат няколко реки, допълнително увеличаващи нейното пълноводие. Тези са реките Раковица, Стакьовица, Покьовица, Шугавица, Банчов дол, Бяла речка и река Черна. В най-североизточната част на котловината има и карстови извори, захранвани от Врачанската планина. От особено значение са минералните извори в гр. Вършец и в местността Чуката при с. Спанчевци. Водите са алкални, хидрокарбонатно-сулфидни, натриеви с ниска минерализация. Реките, събиращи водите си от високопланинските части са предимно със снежно-дъждовно подхранване, характеризиращо се с ясно изразено пролетно пълноводие през април, май и два минимума – зимен и летен. Водите на р. Ботуня и притоците й се използват за задоволяване на различни нужди: в бита, промишлеността и в селското стопанство – за напояване. В поречието й са изградени редица хидротехнически съоръжения. В района има ограничени ресурси на подземни води. В с. Спанчевци има изградени 2 микроязовира с цел напояване на земеделските земи. Ситуирането им благоприятства развитието на рибно стопанство и развитието на риболовен туризъм. На територията на община Вършец липсват естествени езерни басейни.

Характерни за района на общината са светлосиви и тъмносиви горски почви, а по склоновете и билата на Главната Старопланинска верига – кафяви горски и планинско-ливадни почви, заети от пасища и гори. Мощността на хумусния хоризонт е 30-40 см. Друг почвен тип е алувиалния, благоприятен за развитието на ливадна растителност. Алувиалните почви имат от 10 до 80 см хумусен хоризонт, лек механичен състав и по-неблагоприятни физико-химични свойства от канелените горски почви. Значителни са и площите заети от ливадно-канелени и песъчливо-глинести почви.

Демографската ситуация в община Вършец е резултат от въздействието на различни фактори и влияния, специфични за територията на общината и обусловени от нейното историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие. Населението на община Вършец бележи трайна, но все още слаба тенденция на застаряване. Броят на младите хора и на хората в трудоспособна възраст в общината през последните години намалява. Естественият прираст на населението е отрицателен, като бележи тенденция на малко намаление. Въпреки това структурата на населението по възрастови групи все още е по-благоприятна от средните стойности на показателя за страната и близка до тази на областта.

Населението на община Вършец към 2020 г. наброява 6498 души (по данни от НСИ), което съставлява 5,4% от населението на област Монтана (124895 души).

Таблица I: Население на Община Вършец за периода 2014 - 2020 г.

	Брой жители за съответната година						
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Област Монтана	139350	137188	134669	132214	129637	127001	124895
Община Вършец	7704	7656	7486	7271	7035	6901	6498

Източник: Официални данни от страницата на НСИ

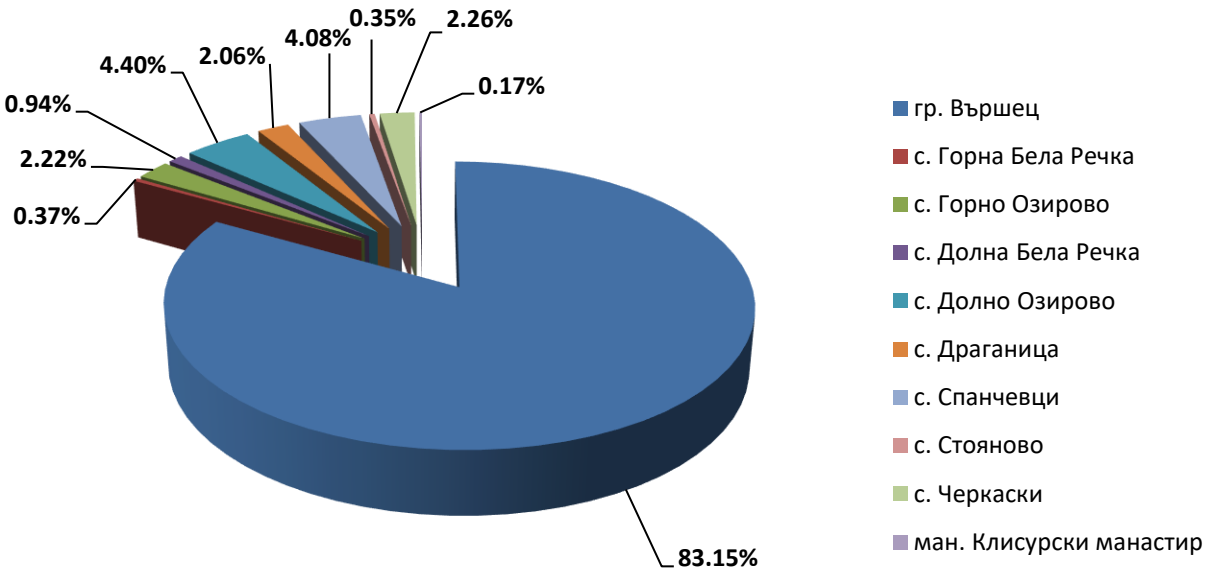
2.2 Административно - териториална характеристика на Общината

Община Вършец е част от Северна България, включваща Северозападния район, Северния централен район и Североизточния район. По-конкретно общината е част от Северозападния район (NUTS 2) и от област Монтана (NUTS 3). Селищната система на общината включва 9 населени места: гр. Вършец - административен център, с. Спанчевци, с. Долна Бела Речка, с. Горна Бела Речка, с. Стояново, с. Долно Озирово, с. Горно Озирово, с. Черкаски и с. Драганица. Община Вършец е равномерно разпределена селищна структура с изявен център от трето ниво – културен, административен, социален и икономически. Връзката между общинския център и населените места следва да се доразвие с цел подобряване стандарта на живот и по-лесен и бърз достъп до услуги. Общинският център гр. Вършец е с най-многобройното население в общината, като по-големи населени места в общината се открояват селата Долно Озирово, Спанчевци, Горно Озирово, Черкаски.

Таблица II: Брой населени места и брой жители на Община Вършец към 31.12.2020 г.

№	Община Вършец – населено място	Брой жители
1	гр. Вършец	5403
2	с. Горна Бела Речка	24
3	с. Горно Озирово	144
4	с. Долна Бела Речка	61
5	с. Долно Озирово	286
6	с. Драганица	134
7	с. Спанчевци	265
8	с. Стояново	23
9	с. Черкаски	147
10	ман. Клисурски Манастир	11

Източник: Официални данни от страницата на НСИ

Фигура 2: Относителен дял на населението по населени места в община Вършец към 31.12.2020 г.

Източник: Официални данни от страницата на НСИ

2.3 Икономическо развитие на Общината. Стопански дейности

Състоянието на икономиката на община Вършец се намира в пряка зависимост от наличните местни ресурси, историческо развитие, местоположение, транспортни връзки, макроикономически условия, активност на местното население и администрация и др. Местоположението на община Вършец - в област Монтана в Северозападния район от ниво 2 определя средата, в която общината се развива.

Определящи фактори за икономиката на община Вършец са:

- наличните природни ресурси, които са предпоставка за развитието на туризма, балнеологията и земеделието;

- екологичната чистота на района;
- горски фонд;
- близостта до столицата София и до моста Видин-Калафат, което осигурява възможности за развитие на туризма.

Основните отрасли, които се развиват на територията на община Вършец и определят икономическия профил са: хранително-вкусова промишленост (хлебопроизводство, млекопреработване, дълбоко замразяване на селскостопански произведения и др.), лека промишленост включваща: производство на компоненти за осветление, шивашка и дървообработваща промишленост. Бизнесът в общината се е разгърнал предимно в микро предприятия, което е характерна тенденция в цялата страна. По-голямата част от предприятията работят в областта на следните икономически дейности:

- ремонт на автомобили и мотоциклети;
- хотелиерство и ресторантьорство;
- селско и горско стопанство;
- преработваща промишленост;
- транспорт;
- строителство;

Разпределено по произведена продукция, най-силно присъствие в общината има секторът на индустрията.

Трудната адаптация на промишленото производство в общината се дължи на редица проблеми, които трябва по подходящ начин да се адресират:

- свиването на международните пазари и вътрешното потребителско търсене под въздействието на икономическата криза;
- ниска интернационализация на фирмите;
- ниска иновационна активност;
- труден достъп до финансиране;
- недостатъчна предприемчивост;
- липса на достатъчно квалифициран персонал.

Преобладаващата част от производителите реализират своята продукция на територията на община Вършец. Малка част от тях, реализират произведената от тях продукция в страната или имат сключени договори за износ. Наблюдава се значителен ликвидационен спад на производствени мощности. Липсва приемственост на квалифицираните кадри, поради високата миграция на младите специалисти от общината.

2.3.1 Селско стопанство и животновъдство

Селското стопанство и животновъдството са застъпени предимно в малки фамилни стопанства. Отглеждат се предимно говеда и овце за лични нужди.

През 2019 г. бе открита нова съвременна ферма за отглеждане на породисти овце в с.Спанчевци, които са само за мляко. Фермата е с капацитет 350 овце от израелската порода „Асаф“, като проекта е финасиран от Програма за развитие на селските райони по подмярка 4.1 „Развитие на селските стопанства“ от Мярка 4 „Инвестиции в материални активи“.

През последните няколко години на територията на общината се развиха няколко местни земеделски производители, които обработват по-голямата част от земеделските площи.

2.3.2 Горско стопанство

Горският фонд заема около 45% от цялата територия на община Вършец. Около 84% от горите са широколистни.

Съществувалите по-рано гори от горун, габър, мизийски бук, отчасти липа и кестен постепенно са заменени с келяв габър. От широколистните гори преобладават върба, бук, габър, зимен и летен дъб, цер, бреза, ясика, кестен, а от иглолистните – ела, черен бор, смърч, бял бор. Билата на ридовете са заети от обширни пасища. На територията на общината е разположен лесопарк с площ 800 дка, включващ естествена гора от черен бор. Голяма част от територията на общината в източната й част попада в природния парк "Врачански Балкан".

Таблица III: Горски ресурс на Община Вършец

Добити и реализирани количества биомаса				
Сортименти		**2018 г.**	**2019 г.**	**2020 г.**
		пл.м^3		
Иглолистни	Вършина	78	80	83
	Дърва за огрев	2200	2450	2560
Широколистни	Вършина	568	580	587
	Дърва за огрев	3920	3945	3968

Източник: Община Вършец

2.3.3 Туризъм

В района на Вършец са запазени множество уникални археологически паметници, носещи сведения за богата история, които не са проучени и популяризирани. Възникнал около минерални извори, историята на Вършец е свързана с балнеолечението. Най-старият запазен писмен документ за неговото съществуване датира от VI век във византийски хроники с името на крепостта МЕДЕКА /Медикус-лечебен/ - единствено селище с такова наименование в Римската империя. Забележителни в архитектурен стил са Старата баня (1910 г.) и Новата баня (1930 г.), построени в стила на късния европейски барок. В района на Вършец има останки от изградената през ранното Средновековие римска сигнално-охранителна система. Тя е включвала крепости, разположени на високите хълмове по пътя Бонония – Монтанезиум – Сердика. Днес са запазени останките от четири калета около днешните села Долно и Горно Озирово, Драганица и Черкаски, Спанчевци и кв. Заножене. Важна предпоставка за развитието на активен културен туризъм са и християнските храмове с историческа, културна и художествена стойност.

Забележителности в гр. Вършец са: Общинският музей; Градската художествена галерия; Архитектурен ансамбъл Баните и Казиното – парк „Слънчева градина"; Градският лесопарк; Романтичният булевард на чинарите. Други природни забележителности на територията на общината са: местностите Зелен дел и Бялата вода; Водопадът; Иванчова поляна. Като част от природните забележителности на общината са защитени вековни дървета.

Община Вършец разполага с изключително добър потенциал за развитие на курортното дело и на разнообразни форми на туризъм. Едно от най-големите богатства на общината са минералните извори, предпоставка за формирането на две основни курортни зони – „Вършец" и „Спанчевци /Минкови бани".

Таблица IV: Списък на хотели, къщи за гости, самостоятелни стаи в гр. Вършец към 31.12.2020 г.

№	**Вид на обекта**	**Наименование на обекта**	**Адрес на обекта**	**Категория**	**Легла**
1	Спа хотел	„АТА"	гр. Вършец, ул. „Д-р К. Пенев" № 1А	4*	158

2	Балнео хотел	„Медикус“	гр. Вършец, ул. „Република“ № 87	4*	60
3	Спа хотел	„Съни гардън“	гр. Вършец, бул. „България“ № 6	3*	82
4	Балнео хотел	„Тинтява“	гр. Вършец, ул. „В. Левски“ № 16	3*	90
5	Семеен хотел	„Минкови бани“	общ. Вършец, с. Спанчевци, м. Топилата	3*	19
6	Хотел	„Тинтява 2“	гр. Вършец, ул. „Д. Иванов“ № 3	2*	34
7	Учебен център	комплекс „Чинарите“, „ВИК“ Враца	гр. Вършец, ул. „Арх. Нешев“ № 3	2*	96
8	Манастир	Клисурски манастир	Общ. Вършец		50
9	Болница за рехабилитация	СБР „Св. Мина“	гр. Вършец, Паркова зона		120
10	Бунгала	„Водопада“	гр. Вършец, кв. Заножене, м. Арличовица, ул. „Водопада“ № 1	2*	18
11	Бунгала	„Минкови бани“	Общ. Вършец, с. Спанчевци, м. Топилата	2*	36
12	Бунгала	„Теодора“	гр. Вършец, ул. „И. Вазов“ № 19	2*	3
13	Туристическо селище	„Тодорини кули“	Общ. Вършец, с. Спанчевци, Минкови бани, Почивна база БКС	1*	25
14	Къща за гости	„Св. Георги“	гр. Вършец, ул. „Република“ № 107	3*	14
15	Къща за гости	„Берлин“	гр. Вършец, ул. „Република“ № 74	3*	23
16	Къща за гости	„Да Винчи“	гр. Вършец, ул. „Елин Пелин“ № 8	3*	16
17	Къща за гости	„Лъчи“	гр. Вършец, ул. „Хр. Ботев“ № 43	3*	24
18	Къща за гости	„Гарата“	гр. Вършец, ул. „Ст. Стамболов“ № 19А	2*	10
19	Къща за гости	„Св. Никола“	гр. Вършец, ул. „Д. Станчев“ № 30	1*	15
20	Къща за гости	„Панорама 3 Д“	гр. Вършец, м. Милкина Ливада	1*	10
21	Къща за гости	„Тянкови къщи“	гр. Вършец, кв. Заножене, ул. „Водопада“ № 46	1*	36
22	Къща за гости	„Елина“	гр. Вършец, ул. „В. Левски“ № 61	2*	12
23	Къща за гости	„Белия гълъб“	гр. Вършец, ул. „С. Георгиев“ № 32	2*	9
24	Къща за гости	„На капитана“	гр. Вършец, ул. „Република“ № 55	2*	16
25	Къща за гости	„Sunday House”	гр. Вършец, ул. „Елин Пелин" №2	2*	10
26	Къща за гости	„Исаева Къща“	гр. Вършец, ул. „Хр. Ботев“ № 22	2*	16
27	Апартамент за гости	„Веспасиан“	гр. Вършец, ул. „Янко Сакъзов“ № 26	2*	4

28	Апартамент за гости	„Фемили“	гр. Вършец, ул. "Дончо Станчев" № 9	2*	4
29	Стаи за гости	УЦ „ВИК“ ООД - Монтана	гр. Вършец, бул. „България“ № 34	2*	20
30	Стаи за гости	„Йонкин“	гр. Вършец, ул. „Раковска“ № 5	2*	4
31	Стаи за гости	„Венера“	гр. Вършец, ул. „В. Априлов“ № 4	2*	4
32	Стаи за гости	„Николай Пеев“	гр. Вършец, ул. „Хр. Ботев“ № 60	2*	4
33	Стаи за гости	„При Мая и Тодор“	гр. Вършец, ул. „Д-р К. Пенев“ № 9А	2*	2
34	Стаи за гости	„Маргаритка“	гр. Вършец, ул. „Кирил и Методий“ № 4	2*	4
35	Стаи за гости	„Вила Ечо“	гр. Вършец, ул. „Република“ № 63	2*	8
36	Стаи за гости	„Ваньо Пеев“	гр. Вършец, ул. „Христо Ботев“ № 58	2*	3
37	Стаи за гости	„Наталия“	гр. Вършец, ул. „Христо Ботев" № 48	2*	5
38	Стаи за гости	„Вила Вяра“	гр. Вършец, ул. „Л. Каравелов“ № 3	2*	8
39	Стаи за гости	„Данчето“	гр. Вършец, ул. „С. Караджа" №19	2*	4
40	Стаи за гости	„Лозата“	гр. Вършец, ул. „В. Левски“ № 3	1*	9
41	Стаи за гости	„При Светла“	гр. Вършец, ул. „Д. Станчев“ № 25	1*	3
42	Стаи за гости	„Галерия“	гр. Вършец, ул. „Х. Генчев“ № 2А	1*	6
43	Стаи за гости	„Зелена гора“	гр. Вършец, ул. „Република“ № 83	1*	8
44	Стаи за гости	„Цеца“	гр. Вършец, ул. „Република“ № 53, бл. 8, вх. А, ет. 2, ап. 6	1*	2
45	Стаи за гости	„Нора“	гр. Вършец, кв. Заножене, ул. „Бялата вода“ № 39А	1*	3
46	Стаи за гости	„Санди“	гр. Вършец, кв. Заножене, ул. „Пейо Яворов“ № 4А	1*	6
47	Стаи за гости	„Нанси“	гр. Вършец, ул. „Д-р К. Пенев“ № 2	1*	4
48	Стаи за гости	„Вила Савови“	гр. Вършец, ул. „Ал. Стамболийски“ № 2	1*	8
49	Стаи за гости	„Ивелиновата къща“	гр. Вършец , ул. "К. Охридски" № 23	1*	2
50	Стаи за гости	„Тушеви“	с. Долно Озирово, ул „Първа“ № 1	1*	4

Източник: Община Вършец

2.4 Екологична характеристика

Община Вършец е със слаба антропогенна дейност и значително запазени екосистеми, природни забележителности и исторически места. Проучванията за

състоянието на околната среда сочат, че общината е един от екологично най-чистите райони в страната

Въздух

Община Вършец се характеризира с нисък потенциал на замърсяване - климатичните условия не благоприятстват задържане и събиране на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой. Основни замърсители на атмосферния въздух в общината са парокотелните инсталации, работещи на мазут и домакинствата, отоплявящи се на твърдо гориво и нафта. Автомобилното движение също обременява околната среда, като допълнително негативно влияние има лошата улична и пътна настилка и качеството на хигиенизиране на населените места, които са източник на запрашване. На територията на общината и в съседните общини няма предприятия, от чиято производствена дейност да се емитират вредности в атмосферата. РИОСВ оказва контрол върху показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух на предприятията в общината.

Шумово замърсяване

В района на град Вършец по-голямата част от промишлените предприятия са съсредоточени в промишлената зона и не се констатира шумово натоварване на околната среда в останалата част на града. Характерно за града е шумовото натоварване от автомобилния транспорт. Шумните участъци са предимно отделни участъци от пътната мрежа с концентрация на пътни превозни средства.

Води

Основната речна артерия в общината - р. Ботуня от поречие Огоста от изворите до с. Спанчевци е I-ва категория, от с. Спанчевци до гр. Вършец е II-ра кат. и от гр. Вършец до с. Долно Озирово – III-та категория. След вливането на р. Черна при с. Долно Озирово р. Ботуня отново преминава във II-ра категория до вливането й в р. Огоста. Ресурсите от подземните води на територията на община Вършец са ограничени и са разпределени неравномерно. Те са дренирани в многобройни извори, като през лятото по-голяма част от тях пресъхват.

Почви

Почвите в община Вършец са бедни на хумус, слабо плодородни. Това налага използването на естествени и изкуствени торове за подобряване на техните качества, но не са регистрирани замърсявания с нитрати от предозирано торене. В общината няма производства, които да замърсяват почвите с тежки метали и нефтопродукти. Почвите в района не са замърсени с пестициди, на са вкислени или засолени, а също не са силно повлияни от ерозионни процеси. В общината няма данни за нарушени почви и терени от добивна дейност.

Флора и фауна

Голямото биоразнообразие на общината се определя от факта, че повече от 40% от територията й е заета от гори – широколистни и иглолистни, както и от включения в границите и част от Природен парк “Врачански Балкан”. Запазени са множество редки и защитени растения и животни. Дървесната и храстовата растителност е представена от съобществата на сухоустойчиви видове: цер, космат дъб, келяв габър, бяла акация, обикновен глог, шипка. Във влажните места покрай поречията на реките се срещат влаголюбиви видове – върба, топола, бряст, елша.

Районът се характеризира с голямо биоразнообразие, като са установени над 400 вида висши растения и над 50 вида птици. Характерни за района са следните видове бозайници – сърна, елен, дива свиня, вълк, таралеж, заек, обикновена полевица, полска мишка и други. Типични за района птици са: бял щъркел, обикновен мишелов, керкенез, малък сокол, обикновена гургулица,

обикновена кукувица, домашна кукумявка, черен бързолец, селска лястовица, градска лястовица, син синигер, полско врабче и други. Предтсавители на влечугите са: зелен гущер, ливаден гущер, водна змия, смок мишкар и други.

В различни части са регистрирани някои редки и застрашени от изчезване растителни видове: триумпеста дзуха, късна лойдия, снежно кокиче, блатно кокиче, недоразвит ломодерум, есенен спиралник, рогат блатняк, Стефчова тръстика, храсталачна глушина, Маришко подрумиче, планинско подрумиче. Регистрирани са и някои защитени животински видове – малка белочела гъска, скален орел, сокол скитник, степен блатар, горски бекас, гълъб хралупар, черен кълвач, южен белогръд кълвач, пъстър пор, голям ястреб.

Защитени територии и биоразнообразие

В планините са се обособили многобройни местности, където жителите и гостите на Вършец могат да се отправят на излети. По-известните местности са: Връх Тодорини кукли, Местност Зелени дел, Местност Водопада, Местност Бялата вода и др.

На територията на община Вършец, според категорията съгласно Закона за защитени територии, са обявени следните защитени територии:

Таблица V: Защитени територии в Община Вършец

Наименование	**Категория**	**Собственост**	**Стопанисване**	**Попада в територ. обхват на следните области/общини**
"Врачански Балкан "	Природен парк	Държавна собственост	РИОСВ - Монтана, Враца и София	Монтана, Враца и София
"Коритата "	Защитена местност	Държавна собственост	Държавно горско стопанство Берковица; община Вършец; РИОСВ-Монтана	Вършец
"Глухарчевид-на жълтица "	Защитена местност	Държавна собственост	Държавно горско стопанство Берковица; община Вършец; РИОСВ-Монтана	Вършец

Източник: Община Вършец

Като част от процеса на присъединяване на България към Европейския съюз започна изграждането на екологичната мрежа Натура 2000. За територията на община Вършец са обявени 2 защитени зони по Директивата за защита на дивите птици (пт) и 2 защитени зони по Директивата за опазване на природните местообитания (мс) и дивата флора и фауна, а именно:

Таблица VI: Зони в обхвата на Натура 2000

Име	**Тип**	**Землище**
Западен Балкан	пт	обл. Монтана, обл. Видин и обл. София
Врачански Балкан	пт	обл. Монтана, обл. Враца и обл. София
Западна Стара планина и Предбалкан	мс	обл. Монтана, обл. Видин и обл. София
Врачански Балкан	мс	обл. Монтана, обл. Враца и обл. София

Източник: Община Вършец

Панорамен изглед към Вършец от пътя за Берковица

Източник: Уикипедия

3. УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ - СЪЩЕСТВУВАЩО СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

3.1 Обхват и цели на програмата. Видове отпадъци, които са в обхвата на програмата. Принципи при управление на програмата

Въз основа на анализа на съществуващата практика по управление на отпадъците и идентифицираните проблеми и несъответствия, както и при отчитане на изискванията на националното законодателството и политика и на конкретните условия и нужди на района, са определени основните цели на програмата:

Успешното изпълнение на Програмата ще доведе до предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и човешкото здраве и намаляване на използването на първични природни ресурси.

Основните цели на програмата са:

- Екологосъобразно управление на отпадъците, формирани на територията на община Вършец.
- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците.
- Подобряване на организацията по разделно събиране, временно съхранение и транспортиране на отпадъците.
- Предотвратяване на възникването и почистване на нерегламентирани замърсявания с отпадъци.
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.
- Нормативно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта.
- Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците.
- Укрепване на административния капацитет на общината за управлението на отпадъците.
- Участие на обществеността.
- Управление на специфични потоци отпадъци.

Съгласно Закона за управление на отпадъците (ЗУО), настоящата програма за управление на дейностите по отпадъците разглежда посочените в чл.2, ал.1 от ЗУО отпадъци, а именно:

- Битови отпадъци (БО)
- Битовите биоразградими отпадъци (ББрО)
- Производствени отпадъци (ПО)
- Строителни отпадъци (СО)
- Опасни отпадъци (ОО).

Основните принципи при определянето и приоритизирането на мерките, заложени в програмата са:

- *устойчиво развитие* – природните ресурси се използват по начин, който не ги увреждa и не се ограничава възможността да бъдат използвани отново;
- *принцип на предотвратяването* – образуването на отпадъци да бъде намалено, а където е възможно и избегнато; ограничаване до минимум използването на природни ресурси и намаляване на количествата и/или опасността, произтичаща от образуваните отпадъци;

- *принцип на превантивността* – предвиждане, избягване и овладяване на потенциалните проблеми при дейностите с отпадъци в най- ранен етап;
- „Участие на обществеността“ – възможност за заинтересованите граждани да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците.

3.2 Анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите (SWOT анализ)

SWOT анализът е техника в планирането, който изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни страни” и “слаби страни”. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се разглежда като “възможност” и “заплаха”.

Силните страни (Strengths) – това са постижение или умение, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително преимущество.

Слабите страни (Weaknesses) – това е недостигът на ресурси, умения и способности, които възпрепятстват развитието на сектора.

Възможностите (Opportunities) – това са най-благоприятните елементи на външната среда, външни фактори, от които секторът би могъл да се възползва.

Заплахите (Threats) – това са най-неблагоприятните елементи на външната среда, поставяйки най-големи бариери пред бъдещото състояние.

В община Вършец бе направен SWOT анализ като целта е да се разграничат силните страни и възможностите, свързани с управлението на отпадъците в общината, а също така да се планират цели и мерки за преодоляване на слабите страни и превръщане на заплахите във възможности.

СИЛНИ СТРАНИ

- Организирано разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали от домакинствата;
- Съществува необходимата институционална, нормативна и стратегическа рамка за управление на дейностите по отпадъци;
- Липса на големи индустриални замърсители;
- Разработена Програма за управление на отпадъците до 2028 г.;
- Общинската система за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци е осигурена с необходимата инфраструктура и функционира добре, като в нея е обхванато цялото население на Общината;
- Добре функциониращa и с възможности за повишаване на ефективността система за организирано събиране на битовите отпадъци;
- Битовите отпадъци се депонират на изградено модерно регионално депо за неопасни ТБО, което отговаря на всички екологични стандарти;
- Опит в подготовката и реализацията на проекти, финансирани от фондовете на ЕС;
- Близост до столицата на страната, регионалния административен център и моста „Видин – Калафат“;
- Наличие на съхранена природна среда, благоприятен климат и географско разположение, в т.ч. минерални води и запазен горски фонд;
- Наличие на предпоставки, които позволяват участието на обществеността при вземането на решения, свързани с управлението на отпадъците – процедури по ОВОС и публични обсъждания;

СЛАБИ СТРАНИ

- Липса на единна информационна система за отчитане дейностите по отношение на отпадъците, която да подпомага вземането на решения за подобряване на тяхното управление;
- Липса на целенасочени мерки и стимули, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци, и на система за отчитане удовлетвореността на обществеността от дейностите и услугите, свързани с отпадъците;
- Поява на нерегламентирани сметища;
- Липса на активни местни НПО работещи в областта на управлението на отпадъците;
- Влошени демографски показатели – застаряване и отрицателен естествен прираст на населението, висока миграция;
- Трайна безработица и ниска покупателна способност на населението;
- Ниска култура и образованост на големи групи от населението;
- Недостиг на квалифициран персонал;
- Недобро състояние на бизнес инфраструктурата;
- Недостатъчно съзнание и активност на гражданите при участието им в съществуващите системи за разделно събиране на отпадъците;

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Прилагане на целенасочени мерки, които активно да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и същевременно да насърчат гражданите да събират разделно отпадъците от домакинствата;

- Използване на възможностите на националните програми и финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците, в т.ч. биоотпадъците;
- Повишаване на капацитета на общинската администрация за усвояване на фондовете в сферата на управление на отпадъците;
- Повишаване информираността на населението чрез въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение;
- Наличие на природни дадености са предпоставка за развитие на туризма, подобрение на икономическия статус на населението, увеличение на бюджетните приходи;
- Осигуряване на прозрачност в работата на Общинска администрация при “отворени врати”;
- Участие на местни фирми в изпълнение на дейностите по управление на отпадъците - сметосъбиране, рециклиране, компостиране и депониране, увеличава предприемаческите възможности в региона;
- Разработване на пазара на продукти, произведени от биоотпадъци (компост);
- Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците;

ЗАПЛАХИ

- Трудности при нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управлението на отпадъци;
- Необходимост от допълнителни инвестиции;
- Изхвърляне на отпадъци от гражданите на нерегламентирани за тази цел места и увеличаването на нерегламентирани сметища;
- Увеличаване на разходите за управление на битовите отпадъци и необходимост от повишаване таксата битови отпадъци за населението, което води до обществено недоволство;
- Неизпълнението на нормативните изисквания се преследва от контролните органи и води до налагане на глоби и санкции;
- Наличие на централизирана система на финансиране на правила за изготвяне на общински бюджети;

3.3 Данни за отпадъците

Информацията за количествата и състава на отпадъците е от голямо значение за вземане на правилни решения при управлението им, включително оразмеряването на системите, инсталациите и съоръженията за третиране.

Община Вършец е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците Монтана, състоящо се от 12 общини, а именно: общините Монтана, Берковица, Брусарци, Бойчиновци, Вършец, Вълчедръм, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Криводол, Чипровци и Якимово. Целта на Регионалното сдружение е чиято цел е да обедини усилията на 12-те общини от региона за управление на отпадъците в съответствие с екологичните принципи, стандарти и изисквания и да осигури качествени услуги на населението.

3.3.1 Дейности по управление на битови отпадъци

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО, битови отпадъци са “отпадъците от домакинствата” и “подобни на отпадъците от домакинствата” (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми

и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

На територията на Община Вършец се образуват различни по характер и вид отпадъци. Количеството на битовите отпадъци зависи от няколко фактора :

- разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване;
- брой на населението в тях;
- дейността на населението като източник на образуването;
- икономическото положение в сравнение с това в страната.

Община Вършец е осигурила техника и контейнери за събиране и извозване на смесените битови отпадъци, като е обхванала цялото население на общината и за програмния период не се нуждае от такава допълнителна инфраструктура

Община Вършец спазва напълно изискванията за депониране на битовите отпадъци на депа, които отговарят на европейските и националните изисквания. Общината е осигурила екологосъобразно депониране на отпадъците си най-малко за следващите 15 години в регионално депо Монтана чрез участието си в проекта за изграждане на депото и в РСУО Монтана.

Общината е осигурила предварително третиране преди депониране на цялото количество смесени битови отпадъци чрез сепариращата инсталация, разположена на територията на регионалното депо.

Информацията за количество генерирани битови отпадъци по населени места в Общината се предоставят от оператора на „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД - еднолично дружество, 100% собственост на община Монтана, което извършва дейности по третиране на отпадъци – предварително сепариране, депониране и компостиране.

Фигура 3: „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД

Източник: Интернет страница на депото http://rdo-montana.com/

Регионално депо за отпадъци – Монтана, намиращо се край с.Крапчене, местност "Неделище", е изградено със средства от предприсъединителния финансов инструмент ИСПА и е пуснато в експлоатация през м. януари 2006 г.

Отчитайки принципите на Европейското и Национално законодателство община Монтана със средства на Държавния бюджет на Р България построява и Завод за сепариране и компостиране, като в експлоатация е пусната

инсталацията за предварително сепариране на твърди битови отпадъци и отделяне на рециклируеми компоненти, която започна работа на 05.06.2012 г.

Фигура 4: „Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД

Източник: Интернет страница на депото http://rdo-montana.com/

Общата площ на регионалната система за управление на отпадъците е 189 dka, капацитета на сепариращата инсталацие е 20 t/h, а капацитета на клетките за депониране е 911 400 t. Регоналната система обслужва 12 общини с население около 170 000 души.

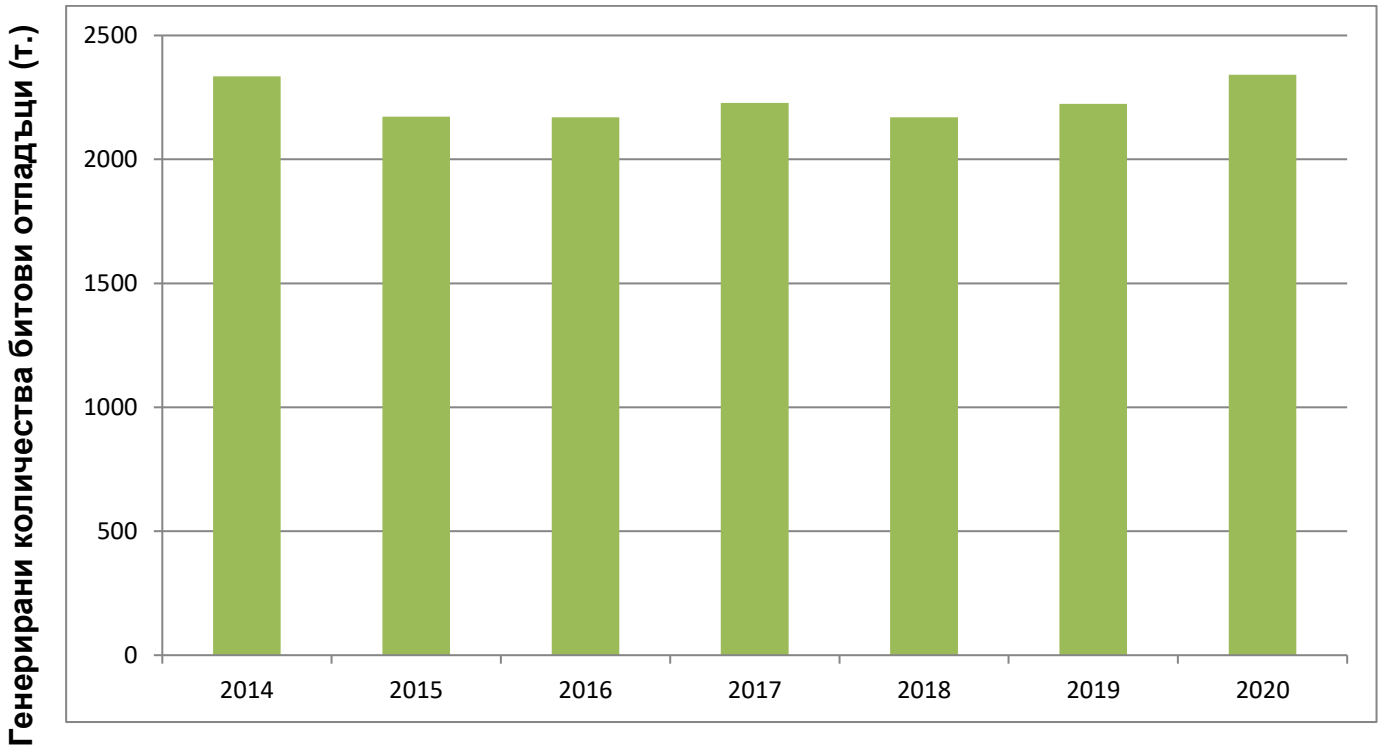
Дейностите по третиране на отпадъците и контрол по всички компоненти на околната среда се извършват съгласно Комплексно разрешително по чл. 117 от ЗООС (КР № 162-Н1/2010 г.), издадено от Министерство на околната среда и водите.

В таблица *VII* са посочени количествата битови отпадъци, образувани на територята на Община Вършец за периода 2014-2020 г.

Таблица VII: Генерирани битови отпадъци в Община Вършец /в тона/ за година за периода 2014-2020 г.

	Количества смесен битов отпадък, в тона за година						
Вид отпадък	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Смесен битов отпадък в Община Вършец	2335	2173	2170	2228	2170	2224	2341

Източник: Национален статистически институт

Фигура 5: Генерирани битови отпадъци в Община Вършец /в тона/ за година за периода 2014-2020 г.

Дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване до регионално депо, поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, поддържане на зелени площи и озеленяване на територията на Община Вършец; зимно поддържане и снегопочистване на територията на Общината се извършва Общински сектор „Чистота“.

Важен показател за управлението на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. В таблица VIII са представени и сравнени нормите на натрупване общо за България, за област Монтана и за Община Вършец за периода 2014 - 2018 г. За Община Вършец стойността на показателя норма на натрупване за 2018 г. е 254 кг/чов./год. Към момента на създаване на програмата, в страницата на НСИ няма данни за периода 2019-2020г.

Таблица VIII: Сравнителна таблица за нормата на натрупване /събраните битови отпадъци – кг/чов./год./

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо за страната	443	420	406	436	408	няма данни	няма данни
Област Монтана	286	271	256	264	265	няма данни	няма данни
Община Вършец	303	287	276	260	254	няма данни	няма данни

Източник: : Данни от страницата на НСИ

С намаляване броя на жителите на населените места в община Вършец, се намаляват образуваните битови отпадъци на жител, което е пряко свързано с нивото на доходите на населението, съответно по-малките доходи се свързват по-

малко потребление, водещо до по-малка норма на натрупване на битовите отпадъци.

Морфологичен анализ на отпадъците, които се генерират на територията на община Вършец и се депонират на Регионалното депо за отпадъци в гр.Монтана, ще бъде извършен през 2021 г. от Изпълнителната агенция по околна среда към Министерството на околната среда и водите.

3.3.2 Дейности по управление на строителни отпадъци

Строителните отпадъци са отпадъци, които са се образували в следствие от строително – монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво и др., които съответстват на кодовете на отпадъците от група 17 от Приложение № 1 на Наредба № 2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците, издадена от Министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр.66 от 08.08.2014г.

Дейностите по управление на строителните отпадъци се регламентират с „Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали“, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.).

Съгласно Надербата за управление на отпадъците на територията на Община Вършец, строителството, разрушаването на законни сгради и съоръжения и доброволното премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи се извършва по начин, осигуряващ последващото оползотворяване, в т.ч. рециклиране на образуваните строителни отпадъци в съответствие с изискванията на наредба на Министерския съвет по чл. 43, ал. 4 от ЗУО.

Възложителят на строителство, на разрушаване на законни строежи и доброволно премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи носи отговорност за изпълнението на целите, свързани с подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от строителни отпадъци, съгласно чл. 32, ал. 1 от ЗУО.

Принудителното премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи се извършва от собственика или изпълнителя на разрушаването селективно, по материали, след одобряване на план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване по чл. 11 от ЗУО, което се вписва като задължително условие в договорите за възлагане на премахването.

Кметът на община Вършец отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.

Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението.

Възложителят на обществени поръчки за проектиране и изпълнение на строежи, с изключение на премахване на строежи, включва в условията за избор на изпълнител и в договорите за възлагане задължения към изпълнителите за влагане на рециклирани строителни материали, съгласно изискванията на наредбата по чл. 43, ал. 4 от ЗУО.

Извършването на дейностите по третиране и транспортиране на строителните отпадъци (вкл. строителните отпадъци от вътрешни преустройства и текущи ремонти на сгради и съоръжения) и излишните земни маси е задължение на собственика, инвеститора или изпълнителя на дейността, от която са формирани.

Третирането и транспортирането на отпадъците от строителни площадки и при разрушаване или реконструкция на сгради и съоръжения се извършват от притежателите на отпадъците, от изпълнителя на строителството или разрушаването или от друго лице въз основа на писмен договор.

Кметът на община Вършец определя маршрута за транспортиране на строителните отпадъци и инсталацията/съоръжението за третирането им.

Предаването и приемането на строителни отпадъци се извършва въз основа на договор.

При подаване на молба за издаване на разрешение за строеж и разрешения за реконструкция на сгради и съоръжения, към нея се прилага декларация за очакваните количества строителни отпадъци, според проекта.

Разрешение за третиране и транспортиране на строителните отпадъци и излишните земни маси се издава за всеки отделен обект.

Депонирането, временното съхранение и обработването на строителните отпадъци и излишните земни маси се извършва само на определените от кмета на община Вършец площадки за временно съхранение на строителни отпадъци и земни маси, операторите на които притежават разрешение по чл. 67 от ЗУО за дейността.

Отговорност за дейностите по депониране или временно съхранение (обработка) на строителните отпадъци и излишните земни маси и стопанисването на площадките на депата /площадките за временно съхранение/ за строителни отпадъци по време на експлоатацията им и след това носят операторите на депата /площадките за временно съхранение/.

Възложителите на строителни и монтажни работи по смисъла на § 5, т. 40 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ, с изключение на текущи ремонти, и възложителите, които ще премахват сгради, възлагат изготвянето на план за управление на строителни отпадъци в обхват и съдържание, определени с наредбата по чл. 43, ал. 4 от ЗУО.

Община Вършец и РСУО-Монтана не разполагат с инсталация за рециклиране на строителни отпадъци.

Общинската Наредба за управление на отпадъците детайлно регламентира правилата и изискванията, свързани с управление на строителните отпадъци на територията на общината, произтичащи от националното законодателство.

Препоръчително е да бъде извършено проучване за възможностите за изграждане на площадка/депо за строителни отпадъци на територията на общината да се осигури възможност строителните отпадъци да се използват за обратни насипи, рекултивационни дейности и други начини за оползотворяване.

3.3.3 Дейности по управление на неопасни производствени отпадъци

На територията на Община Вършец производствените отпадъци, които нямат характер на опасни, се третират от генериращият отпадъка, в собствени съоръжения, съгласно одобрен от компетентните органи проект на производствената дейност и при изпълнение на чл. 8, ал. 2 от ЗУО и от лицата, на които е дадено разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност.

Основните проблеми при третиране на производствените отпадъци са свързани с:

- липсата на съоръжения за третиране на някои видове отпадъци – напр. рециклиране на текстилни отпадъци, което води до смесването им с битовите отпадъци и невъзможност за отчитане на количествата им;
- непълното организиране на разделно събиране и оттам невъзможността за рециклиране и оползотворяване и отчитане на количествата;
- депониране на голяма част от производствените отпадъци в депа за неопасни отпадъци, което води до бързото изчерпване на капацитета на тези депа.

Някои видове отпадъци като черни и цветни метали, хартия, картон, стъкло и някои пластмасови отпадъци се предават на организации и пунктове за изкупуване на метални и хартиени отпадъци, както и за преработка на пластмасови отпадъци, но Общината не получава данни за количествата, което затруднява изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци.

Образуваните на територията на Община Вършец производствени отпадъци се депонират на Регионалното депо в гр. Монтана. Количествата са представени в таблица IX.

Таблица IX: Количества депонирани производствени неопасни отпадъци на регионалното депо гр. Монтана за периода 2016-2020 г.

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Производствени неопасни отпадъци, Община Вършец, (т.)	3,2	4,0	5,0	5,5	6,2

Източник: Община Вършец

3.3.4 Дейности по управление на масово разпространени опасни отпадъци

Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г. и в наредбите за масово разпространените отпадъци.

Количествата на образуваните опасни отпадъци по групи, съгласно Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.), се водят на отчет в ИАОС/РИОСВ.

Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение № 2 към §1, т. 13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код D15 по смисъла на приложение № 1 към § 1, т. 11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/ или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети за предходната година до 10.03 на текущата година.

Организирането на третирането на тези отпадъци не е по силите на отделна Община. В рамките на Регионалното сдружение на общините е препоръчително осигуряване на възможности за разделно събиране и транспортиране на този тип отпадъци до лицензирани фирми за оползотворяване и обезвреждане. За тази цел Общината трябва да въведе система за разделно събиране чрез осигуряване на мобилен събирателен пункт, стимулиращи мерки сред населението и мащабна разяснителна кампания и инициативи вкл. в учебните заведения и неправителствени организации.

- ***Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА)***

Управлението на този вид отпадъци преследва две основни цели :

– **ЕКОЛОГИЧНА** – защита на въздуха, водата, почвата и здравето на хората чрез предотвратяване на изхвърлянето на вредни и опасни вещества в околната среда.

– **ИКОНОМИЧЕСКА** – оползотворяване на материалите, от които са съставени батериите и акумулаторите.

НУБА са всички, които не могат да бъдат използвани повторно и следва да бъдат преработени и обезвредени.

Кметът на Община Вършец организира дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА, съгласно разпоредбите на Наредба за негодни за употреба батерии и акумулатори.

За изпълнение на задължението по чл. 59 от ЗУО кмета сключва договори с:

- организации по оползотворяване на НУБА, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО, и/или

- други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на НУБА на територията на съответната Община и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС.

На територията на Община Вършец фирма Хинд Къмпани ООД притежава разрешително № 06 – ДО – 326 - 00 от 18.02.2013 г. /изменено и допълнено с Решение № 06 – ДО – 326 - 01 от 25.10.2018 г./, издадено от РИОСВ-гр. Монтана за извършване на дейности по третиране на негодни за употреба батерии и акумулатори.

Таблица X : Списък на фирмите на територията на Община Вършец, които имат разрешение за събиране на НУБА.

№	Наименование на фирмата	Разрешително	Адрес на площадката
1	„ХИНД КЪМПАНИ” ООД	№ 06 – ДО – 326 - 00 от 18.02.2013 г. /изменено и допълнено с Решение № 06 – ДО – 326 - 01 от 25.10.2018 г./	гр. Вършец, община Вършец, област Монтана , УПИ II (втори), кв. 1 по плана на гр. Вършец, поземлен имот с идентификатор 12961.422.732 с площ 2109 кв.м.

Източник: РИОСВ Монтана

- ***Отработени масла***

Задълженията на общината се определят от „Наредба за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти“ (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.). Съгласно чл. 39, ал. 1 от Наредбата кметът на общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и отпадъчни нефтопродукти и предаването им за оползотворяване и обезвреждане, като определя местата за смяна на отработените моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението и условията за приемане.

Дейности по събиране, съхраняване, оползотворяване, транспортиране и/или обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение, издадено по

реда на чл. 35 и чл. 67 от ЗУО. Лицата са длъжни да осъществяват конкретната дейност в съответствие с изискванията на Наредбата за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (ДВ, бр.2/08.01.2013 г.) и Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (ДВ, бр. 29/1999 г). Лицата, при чиято дейност се образуват отпадъчни нефтопродукти ги предават за оползотворяване и/или обезвреждане или ги оползотворяват и/или обезвреждат в собствени съоръжения в съответствие с разпоредбите на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Кметът на Общината:

- определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на Община Вършец, като не възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация за оползотворяване, както и лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално;

- съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане.

- Кметът на Общината информира гражданите на територията на Община Вършец за местата и за условията за приемане на отработените масла.

- ***Излязло от употреба електричеко и електронно оборудване (ИУЕЕО)***

Задълженията на Общината са регламентирани от „Наредба за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване“, приета с ПМС № 355/28.12.2012 г., обн. ДВ бр.2 / 08.01.2013 г.

Кметът на Общината отговаря за разделното събиране на ИЕЕУО като организира изпълнението на задължението си за участие в системите за разделно събиране на ИУЕЕО, като сключва договори с:

1. организации по оползотворяване на ИУЕЕО, и/или

2. лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, и/или

3. други лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на Общината. В Наредбата за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване са вменени задължения на кмета на Общината - да определи места за разполагане на съдове и организира дейностите по събиране и временно съхранение на ИУЕЕО при наличие на сключен договор, финансиран от организация по оползотворяване на ИУЕЕО.

На територията на Община Вършец фирма Хинд Кампани ООД притежава разрешително № 06 – ДО – 326 - 00 от 18.02.2013 г. /изменено и допълнено с Решение № 06 – ДО – 326 - 01 от 25.10.2018 г./, издадено от РИОСВ-гр. Монтана за извършване на дейности по третиране излязло от употреба електричеко и електронно оборудване.

Таблица XI: Списък на фирмите на територията на Община Вършец, които имат разрешение за събиране на ИУЕЕО

№	Наименование на фирмата	Разрешително	Адрес на площадката
1	„ХИНД КЪМПАНИ” ООД	№ 06 – ДО – 326 - 00 от 18.02.2013 г. /изменено и допълнено с Решение № 06 – ДО	гр. Вършец, община Вършец, област Монтана , УПИ II (втори), кв. 1 по плана на гр. Вършец, поземлен имот с

		– 326 - 01 от 25.10.2018 г./	идентификатор 12961.422.732 с площ 2109 кв.м.

Източник: РИОСВ Монтана

- ***Излезли от употреба гуми (ИУГ)***

Задълженията на общината се определят от „Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми“ (приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.).

Дейности по събиране, съхраняване, оползотворяване и/или обезвреждане на излезли от употреба пневматични гуми (ИУГ) имат право да извършват само лица, притежаващи съответното разрешение, издадено по реда на чл. 35 и чл. 67 от ЗУО. Местата на събирателните пунктове се съгласуват от общината. Гражданите, едноличните търговци и юридическите лица са длъжни да предават ИУГ само на определените събирателни пунктове.

Кметът на Общината:

- определя местата за събиране на ИУГ на територията на Общината, без да възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация по оползотворяване, и/или на лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално, и информира обществеността за местоположението им и условията за приемане на ИУГ;

- съдейства за извършването на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане.

Всички лица, които извършват смяна на ИУГ на територията на Община Вършец се задължават на всеки шест месеца да подават информация за количеството им в Дирекция „Строителство инфраструктура и околна среда” при Община Вършец.

Дейностите по оползотворяване или обезвреждане трябва да се изпълняват по начин, по който да се предотвратява възможно вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

На територията на Община Вършец фирма Хинд Къмпани ООД притежава разрешително № 06 – ДО – 326 - 00 от 18.02.2013 г. /изменено и допълнено с Решение № 06 – ДО – 326 - 01 от 25.10.2018 г./, издадено от РИОСВ-гр. Монтана за извършване на дейности по третиране на излезли от употреба гуми.

Таблица XII: Списък на фирмите на територията на Община Вършец, които имат разрешение за събиране на излезли от употреба гуми

№	**Наименование на фирмата**	**Разрешително**	**Адрес на площадката**
1	„ХИНД КЪМПАНИ” ООД	№ 06 – ДО – 326 - 00 от 18.02.2013 г. /изменено и допълнено с Решение № 06 – ДО – 326 - 01 от 25.10.2018 г./	гр. Вършец, община Вършец, област Монтана , УПИ II (втори), кв. 1 по плана на гр. Вършец, поземлен имот с идентификатор 12961.422.732 с площ 2109 кв.м.

Източник: РИОСВ Монтана

- ***Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)***

Изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях се определят с НАРЕДБА за излезлите от употреба моторни превозни средства Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., в сила от 25.01.2013г., изм. и доп. ДВ. бр. 60 от 20.07.2018г.

Кметът на Общината определя местата на територията на Общината за предаване на ИУМПС в съответствие с програмата по чл. 52, ал. 1 на ЗУО и наредбата по чл. 22 на ЗУО и организира дейностите по събирането на ИУМПС по чл. 143, ал. 7 и 8 ЗДП и предаването им в центрове за разкомплектуване, за което уведомява звеното "Пътна полиция" при областната дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС.

В таблица XIII са представение фирмите на територията на Община Вършец, които имат разрешение за събиране и разкомплектоване на ИУМПС, както и адресите на площадките за извършването на тези дейности.

На територията на Община Вършец фирма Хинд Къмпани ООД притежава разрешително № 06 – ДО – 326 - 00 от 18.02.2013 г. /изменено и допълнено с Решение № 06 – ДО – 326 - 01 от 25.10.2018 г./, издадено от РИОСВ-гр. Монтана за извършване на дейности по третиране на излезли от употреба моторни превозни средства.

Таблица XIII: Списък на фирмите на територията на Община Вършец, които имат разрешение за събиране и разкомплектоване на ИУМПС

№	Наименование на фирмата	Разрешително	Адрес на площадката
1	„ХИНД КЪМПАНИ” ООД	№ 06 – ДО – 326 - 00 от 18.02.2013 г. /изменено и допълнено с Решение № 06 – ДО – 326 - 01 от 25.10.2018 г./	гр. Вършец, община Вършец, област Монтана , УПИ II (втори), кв. 1 по плана на гр. Вършец, поземлен имот с идентификатор 12961.422.732 с площ 2109 кв.м.

Източник: РИОВ Монтана

- ***Негодни за употреба пестициди***

Пестицидите са токсични химични вещества, някои от които трудно се разграждат, натрупват се в организма и хранителната верига, пренасят се от въздуха и водата и по този начинсе отлагат на разтояние от мястото на тяхното освобождаване. Според Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители, 9 от 12-те най-опасни и устойчиви органични химикали са пестициди. Негодните за употреба пестициди класифицирани като опасни отпадъци по реда на Наредбата, съгласно чл.3, параграф 1 от ЗУО.

Наличието на негодни за употреба пестициди на територията на цялата страна, включително съхраняването им на изоставени или необезопасени места е национален проблем и представлява риск за околната среда и човешкото здраве. За успешната реализация на цялостното решение на проблема с негодните пестициди в България по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество е одобрен проект на МОСВ е одобрен проект за „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за разстителна защита“. В рамките на подготовката на проекта е извършено проучване на територията на цялата страна за количествата и местата за временно съхранение на

пестицидите. По данни на ПУДООС на територията на Община Вършец няма складове, където се съхраняват пестициди в твърдо и течно състояние.

- ***Медицински отпадъци***

Изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на лечебните и здравните заведения с НАРЕДБА № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения.

За извършване на дейности по третиране на отпадъци, образувани в лечебните и здравните заведения се изисква съответният документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) – разрешение или комплексно разрешително.

Лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране на отпадъци от лечебните и здравните заведения трябва да притежават регистрационен документ съгласно чл. 35, ал. 3 ЗУО.

Лечебните и здравните заведения притежатели на отпадъци по смисъла на § 1, т. 29 от допълнителните разпоредби на ЗУО, с цел опазване на общественото здраве и околната среда са длъжни:

- да разделят отпадъците при източника на образуване по вид, състав и свойства;
- да спазват условията на съхраняване на отпадъците в съответствие с изискванията на наредбата;
- да опаковат и обозначават разделно събраните отпадъци в съответствие с изискванията на наредбата;
- да транспортират отпадъците до мястото за предварително съхраняване на отпадъците съгласно изискванията на наредбата;
- да третират самостоятелно и/или да предават за съхраняване, транспортиране и третиране отпадъците само въз основа на сключен договор с лица, притежаващи съответния документ по чл. 35 ЗУО за извършване на дейности с отпадъци, класифицирани със съответния код, съгласно Наредба № 2 от 2014 г. за класификация на отпадъците; в случай че лицата, извършващи съхраняване, транспортиране и третиране, са различни, предаването на отпадъците се извършва въз основа на писмени договори между заведението по чл. 1, ал. 1 и лицата, извършващи съответната дейност;
- да водят отчетност и да попълват идентификационен документ при предаването на опасните отпадъци съгласно изискванията на Наредба № 1 от 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (ДВ, бр. 51 от 2014 г.);
- да спазват йерархията по управление на отпадъците по смисъла на чл. 6 ЗУО.

Медицинските отпадъци от Медицински център- гр. Вършец се събират и съхраняват в специално отговарящо на изискванията помещение.

МБАЛ "Д-р Стамен Илиев" АД гр. Монтана има сключен договор с фирма, притежаваща разрешение по ЗУО за транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци от хуманното здравеопазване. Същата фирма обслужва филиала в гр.Вършец. Медицински център - гр. Вършец се събират и съхраняват около 3 тона годишно медицински отпадъци без да се подлагат на предварително третиране на територията на лечебното заведение. В помещенията за съхранение на отпадъци на лечебното заведение се събират и съхраняват и генерирани на територията на Общината медицински отпадъци (от медицински лаборатории и стоматологични кабинети).

МБАЛ "Д-р Стамен Илиев" АД има сключен договор с фирма „РАМУС МЕДИКАЛ“ ЕООД , която е регистрирана и лицензирана в МОСВ и МЗ и има право на дейност по събиране и транспортиране (код Т) на опасни, биологични отпадъци, съгласно чл.12, ал.2, т.3 от ЗУО. Неопасните медицински отпадъци се депонират и запръстяват на регионалното депо.

3.3.5 Отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия, картон, пластмаса и стъкло

Системата за разделно събиране на рециклируеми фракции в Община Вършец (само в гр. Вършец) е въведена през 2007 г. Оттогава в Общината се събират разделно отпадъците от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло чрез договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки. Чрез сключения договор са осигурени контейнери за разделно събиране на отпадъците и инсталация за допълнително сортиране на отпадъците от опаковки с цел последващото им предаване за рециклиране и друго третиране. Срокът на договора е подновен през 2015 (Договор №197 с **„ЕКОПАК“** от 14.10.2015г.) с оглед осигуряване на тази инфраструктура за целия програмен период. На 25 пункта са поставени цветни контейнери с обем 1 500 литра, като 75% от населението е обхванато от системата.

Община Вършец е регламентирала в Наредбата за управление на отпадъците задължението на ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места в общината да събират разделно рециклируемите отпадъци и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО и/или с организация по оползотворяване. За малките търговски, производствени, стопански и административни обекти в населените места на общината в същата наредба е предвидена възможността да ползват изградената система за разделно събиране на отпадъците чрез цветните контейнери. Препоръчително е в общинската Наредба за управление на отпадъците да се даде определение за „малки търговски, производствени, стопански и административни обекти“, а за другите обекти да се осъществява контрол от страна на общината или съвместно с организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки, с която има сключен договор.

Общината е осигурила и възможност за допълнително отделяне на рециклируеми отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло от потока смесени битови отпадъци чрез сепарирането им от потока смесени битови

отпадъци на сепариращата инсталация, разположена на площадката на регионалното депо в Монтана.

Кметът на Община Вършец организира дейностите по разделно събиране на отпадъците от опаковки, отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса и стъкло, като сключва договори с:

- организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III от ЗУО;
- с други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на Община Вършец, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС, в случай на писмен отказ от всички Организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки;
- лица, които изпълняват задълженията си индивидуално по смисъла на чл. 81 от ЗУО.

Данните за разделно събрани количества отпадъци от опаковки през 2020 г. са представени в Таблица XIV.

Таблица XIV: Събрани количества отпадъци от опаковки на територията на Община Вършец за 2020 г.

Вид контейнер	Придобит отпадък бруто (кг.)	Количество отсортиран отпадък (кг.)	Количество отпадък за депониране (кг.)
син (хартия)	5440	3328	2112
жълт (пластмаса и метал)	5260	4045	1215
зелен (стъкло)	5400	5400	0
общо:	**16100**	**12773**	**3327**

Източник: Община Вършец (годишен отчет за 2020 г. на „ЕКОПАК”)

РИОСВ – Монтана е издала разрешително № 06–ДО– 326-00 от 18.02.2013 г. /изменено и допълнено с Решение № 06 – ДО – 326 - 01 от 25.10.2018 г./ на фирма „Хинд кампани” ООД за две площадки в гр. Вършец за осъществяване на дейности по събиране и предварително третиране на неопасни отпадъци от опаковки: пластмаса, хартия и стъкло.

3.3.6 Биоразградими и биоотпадъци

"Биоразградими отпадъци“ са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

"Биоотпадъци" са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Изискванията към биоотпадъците са регламентирани в *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци*, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., обн. ДВ. бр.11 от 31 януари 2017г., изм. и доп. ДВ. бр. 47 от 5 юни 2018г., изм. и доп. ДВ. бр. 2 от 8 януари 2021г.

Всички кметове на населените места в Общината са информирани писмено да предприемат действия за недопускане депониране на биоразградими отпадъци в съдовете за БО.

През 2018г. община Вършец, съвместно с община Берковица, подписа договор за изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци в общините Берковица и Вършец по проект BG16M10P002-2.005-0008, финансиран по процедура BG16M1OP002-2.005 „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.

Теренът за изграждане на инсталацията е в местността "Тутмата", в землището на гр. Берковица, в непосредствена близост до отклонението за с. Мездрея, по пътя София – Монтана. Капацитет на компостиращата инсталация е 3696 т/г. Бенефициент по проекта е Община Берковица, а партньор е Община Вършец. Стойността на проекта е 3 732 873.03 лева.

Целта на проекта е да се намали количеството депонирани биоразградими отпадъци, генерирани на територията на общините Вършец и Берковица, чрез разделното събиране и оползотворяване на зелените битови отпадъци. Тази цел е в съответствие с европейските и националните цели за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите битови отпадъци, предназначени за депониране. Проектът допринася и за подобряване на ресурсната ефективност, като в резултат от инвестицията отпадъкът ще се превръща в оползотворяем ресурс – компост.

Биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини се събират разделно, както и биоотпадъците от зелените площи към търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради. Дейностите по събиране на биоотпадъците в Община Вършец се извършват при спазване на изискванията на ЗУО, на наредбата по чл. 43, ал. 5 и разпоредбите на Общинската наредба за управление на отпадъците, приета с Решение № 504 от Протокол № 47/10.07.2014г. на Общински съвет – Вършец.

В община Вършец към настоящия момент не се прилага система за домашно компостиране.

3.3.7 Утайки от ПСОВ

Изискванията за третиране и оплзотворяване на утайки от ГПСОВ са регламентирани в Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието, приета с ПМС № 201 от 04.08.2016 г., обн. ДВ. бр.63 от 12 август 2016г., изм. ДВ. бр.55 от 7 юли 2017г.

Град Вършец разполага с нова и модерна пречиствателна станция за битови отпадъчни води, която обслужва населението на града и туристите, които го посещават. Инвестиционният проект “Градска пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) в град Вършец”, на стойност 5 707 900,00 лв, е осъществен през 2012 г., след подписване на Договор за безвъзмездна финансова помощ № 58111-С113-304 между община Вършец и Министерството на околната среда и водите.

В рамките на проекта е изградена Пречиствателна станция на отпадъчни води, с довеждащ колектор при проектен капацитет на станцията за 10 000 еквивалентни жители. ПСОВ е проектирана като механическо – биологична с технология на продължителна аерация с нитрификация и денитрификация. Тази технология гарантира необходимата ефективност за понижаване на органичното

замърсяване и осигурява и повишено отстраняване на азотното замърсяване. Изискването за повишено отстраняване на фосфора е решено със симултантно химическо втечняване в активационния резервоар, с помощта на разтвор на желязна сол – железен сулфат. Имайки предвид характера на терена, предназначен за строежа, където има високо ниво на подпочвени води и близостта на двете реки, е избрано техническото решение за пречиствателна станция с надземни резервоари от емайлирани метални листове. Към ПСОВ се довеждат и част от дъждовните води.

Градската пречиствателна станция за отпадъчни води в град Вършец е открита през 2014 г. и е предоставена за ползване и стопанисване на „ВиК“ ООД, гр.Монтана. Работата на пречиствателната станция подобри инфраструктурата за третиране на отпадъчни в гр.Вършец и привеждането йм в съответствие със законодателството на ЕС за устойчива околна среда, както и за повишаване качеството на живот на населението и качеството на предлагания туристически продукт, привличане на нови инвестиции и създаване на нови възможности за повишаване на регионалната конкурентоспособност на общината.

По данни на администрацията на ПСОВ-Вършец от работата на пречиствателната станция за 2020 г. са образувани 68.92 тона утайки. Утайката се изсушава на площадката на старата пречиствателна станция в гр.Вършец и след това се извозва на Регионалното депо за битови отпадъци в гр.Монтана.

Депонирането на утайките от пречиствателна станция за отпадни води – Вършец е много важен въпрос, тъй като от 2005 г. в страните от Европейския съюз е забранено депонирането на утайки, които съдържат органични съставки.

Използването на утайките в селското и горско стопанство е най-добрият начин за рециклирането им, а направените проучвания в страните от Европейския съюз, показват, че е и най-евтиния. В момента утайките се транспортират и депонират на регионалното депо гр. Монтана. Търсят се възможности за използване на утайките за наторяване на земеделски и горски площи.

3.4 Съществуващи практики за събиране, третиране и транспортиране на отпадъците.

Проблемите, свързани с отпадъците са строго специфични и комплексни. Отпадъците са пряк замърсител на въздуха, водите и почвата и носят риск за здравето на човека – затова решаването на проблемите, свързани с управлението на отпадъците се явява един от най-сериозните екологични проблеми. От друга страна, голяма част от тях притежават ценни суровинни качества и могат да бъдат отново оползотворени в производството като вторични суровини. Намаляване или ограничаване на замърсяването и оползотворяване могат да се осъществят с помощта на нови технологии, в подходяща икономическа среда. Предвид това, решаването на проблемите изисква интегрираност на подходите, внедряване на нови технологии, създаване на подходяща икономическа среда и нормативна база.

На този етап отпадъците генерирани на територията на Община Вършец не се подлагат на предварително третиране в съоръжение преди депонирането им. Събраните битови отпадъци от съдовете за събиране на смесени битови отпадъци директно се транспортират за обезвреждане на регионалното депо.

Управлението на отпадъците включва следните дейности:

- Сметосъбиране;
- Сметоизвозване на отпадъците до регионалното депо за неопасни отпадъци;
- Дезинфекция на съдовете за битовите отпадъци;

- Почистване на територии за обществено ползване;
- Почистване на площадките около контейнерите за БО след всяко обслужване на съдовете.обезвреждане.

Системата за организирано събиране на битовите отпадъци обхваща 100 % от общината. Сметосъбирането се извършва от сектор „Чистота“ - механизирано с техника, собственост на община Вършец.

3.4.1 Използвани съдове за събиране и транспортиране на битови отпадъци / техника за транспортиране

В Община Вършец се използват следните по вид съдове за събиране на БО: контейнери тип “Бобър” и кофи Мева.

В таблици XV и XVI са представени вида на техниката и броят на съдовете, с които разполага Община Вършец към 31.12.2020 г.

Таблица XV: Сметосъбираща, сметоизвозваща и почистваща техника

СМЕТОСЪБИРАЩА ТЕХНИКАТА В ОБЩИНА ВЪРШЕЦ			
№	**Превозно средство**	**МАРКА**	**Брой**
1	Камион	„HYUNDAI“	2
2	Камион	„MAN“	1
ПОЧИСТВАЩА ТЕХНИКАТА В ОБЩИНА ВЪРШЕЦ			
№	**Превозно средство**	**МАРКА**	**Тип**
1	Специализирана машина	„Bucher“ модел „CityCat 2020”	Метачна машина за сухо почистване
2	Специализиран автомобил	„VOLVO“	Метачна машина за сухо почистване

Източник: Община Вършец

Метачна машина „Bucher“ модел „CityCat 2020” пред сградата на община Вършец;

Таблица XVI: Справка за наличните съдове за смет към 31.12.2020 г.

Населено място	**контейнери тип „Бобър”**	**кофи „Мева“**
	бр.	бр.
гр. Вършец	170	1405
с. Горна Бела Речка	8	20
с. Горно Озирово	22	57
с. Долна Бела Речка	7	25
с. Долно Озирово	20	65
с. Драганица	20	55
с. Спанчевци	20	62
с. Стояново	7	30
с. Черкаски	15	55
ОБЩО:	**289**	**1774**

Източник: Община Вършец

Всички фирми, организации, учреждения, заведения и домакинства са им осигурени необходимия брой съдове за събиране на БО, съобразно приетата организация за сметосъбиране и сметоизвозване. Част от фирмите и учрежденията на територията на Община Вършец плащат такса смет спрямо количество формиран отпадък, и за тях персонално са доставени съдове тип „Бобър”.

3.4.2 Оползотворяване, предварително третиране и обезвреждане на отпадъци

Съгласно изискванията на чл.38, ал.1 от Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (в сила от 13.09.2013г., обн. ДВ. бр.80 от 13 септември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 февруари 2017г.), отпадъците предназначени за обезвреждане, чрез депониране следва да се подлагат на предварително третиране преди депонирането им.

По смисъл на Наредба № 6 под “предварително третиране” разбираме всички физични, термични, химични или биологични процеси, включително сортирането, които променят характеристиките на отпадъците, с цел да се намали обема им или опасните им свойства, за да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им;

Съгласно дефиницията за “предварително третиране” (в наредбата и в директивата) изпълнението на поне една от целите на изискването за промяна на характеристиките на отпадъците е достатъчно за да се счита, че операцията представлява предварително третиране.

Към момента на регионалното депо не функционира система за предварително третиране на отпадъците. В известна степен може да се приеме, че се осъществява предварително третиране на битови отпадъци в процеса на събирането им от специализираните автомобили при което в следствие на пресиращите механизми на автомобилите се намалява от 1 до 5 пъти (в зависимост от състава на събрания отпадъците) обема на отпадъка предназначен за обезвреждане, чрез депониране.

Предварителното третиране на битовите отпадъци, следва да бъде разглеждано едновременно с прилагането на изискванията за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

Като основни методи за предварително третиране на смесените битови отпадъци могат да се разглеждат:

- разделно събиране при източника на образуване,
- сепариране (разделяне) по фракции на битовите отпадъци,
- биологични методи за третиране на биоразградимата фракция от общия поток на битовите отпадъци,
- смесени методи на механично и биологично третиране на битовите отпадъци.

Обезвреждането на неопасните отпадъци генерирани на територията на Община Вършец се извършва на регионалното депо за неопасни отпппадъци в Теклен дол.

3.4.3 Управление на дейностите по отпадъците

В Община Вършец управлението на дейностите по отпадъците съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците се извършва от Кмета на Общината. Към момента на изготвяне на настоящата програма, дейностите по събиране и извозване на битовите отпадъци и почистване на територии за обществено ползване се извършват от сектор „Чистота” при община Вършец състоящо се от 41 души персонал:

- Ръководител сектор „Чистота“;
- Специалист сектор „Чистота“;
- Инспектори – 3 души персонал;
- Звено „Почистване на местата за обществено ползване и благоустрояване“ (състоящо се от 28 души персонал – метачи, озеленители и др.);
- Звено „Сметосъбиране, сметозивозване и поддръжка“ (10 души персонал – шофьори, сметосъбирачи, автомонтьори и дърводелец).

Управлението на отпадъците на територията на общината е регламентирано с Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Вършец, приета с решение №504 по Протокол №47/10.07.2014 г. от Общински съвет - Вършец.

3.4.4 Финансиране на дейностите по управление на отпадъците

Финансирането на услугите и дейностите по събиране, извозване, съхранение или обезвреждане на битовите отпадъци се осъществява чрез събиране на такса „Битови отпадъци“. Тя се определя в годишен размер и е планирана в План-сметката за приходите и разходите за поддържане на чистотата, сметопочистването и сметоизвозванетона територията на Общината за съответната година. План-сметката се одобрява от Общинския съвет - Вършец. В Община Вършец, както и в останалите общини таксата се формира като процент от от данъчна оценка на имота, което не отразява адекватно принципа „Замърсителя-плаща“. Тази практика не е обвързана с реално формираните отпадъци и за различните генератори размерът на таксата за някои е нереално нисък, за други - нереално висок.

Таблица XVII: Промили на физически и юридически лица , формиращи такса смет за Община Вършец през 2020 г.

Населено място	физически лица за жилищни имоти	физически лица за нежилищни лица и търговски обекти	юридически лица
гр.Вършец	4	13,5	13,5
За селата	12,5	22	22

Източник: Община Вършец

На базата на посочените в Таблица XVIII промили за физически и юридически лица, реализираните приходи от такса смет в Общинския бюджет на Община Вършец са следните:

Таблица XVIII: Приходи от такса битови отпадъци за периода 2018-2020г. по групи потребители:

	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Общо приходи от такса битови отпадъци (х.лв.)	468	444	656
В т.ч. от:			
Физически лица	185	178	263
Юридически лица	283	266	393

Източник: Община Вършец

Таблица XIX: Разходи за дейности по третиране на отпадъците на Община Вършец през последните три години

ДЕЙНОСТИ	**Разходи /в лв./**		
	2018г.	**2019г.**	**2020г.**
1. Разходи по събиране на битовите и разделно събрани отпадъци и транспортирането им до депа или други съоръжения за обезвреждането им.	156 000,00	167 000,00	174 500,00
2. Разходи за осигуряване на техника и съдове за съхранение на битови отпадъци.	15 200,00	20 000,00	33 000,00
3. Разходи за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации и съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисл. по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО.	258 700,00	259 600,00	375 000,00
4. Разходи за почистване на териториите за обществено ползване	440 300,00	484 400,00	536 600,00
5. Други разходи	-	-	-
Общо:	**870 200,00**	**931 000,00**	**1 119 100,00**

Източник: Община Вършец

4. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА, АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И НАСОКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

4.1 Стратегически цели

Стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Вършец за периода 2021-2028 г. са определени въз основа на целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г., и направените изводи и препоръки от анализа на текущото състояние при управление на отпадъците на територията на общината, прогнозите за образуваните отпадъци за периода на Програмата и SWOT анализа.

В съответствие с това стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците са:

- ***Стратегическа цел 1:*** *Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;*
- ***Стратегическа цел 2:*** *Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането на отпадъци**;***
- ***Стратегическа цел 3:*** *Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда**;***
- ***Стратегическа цел 4:*** *Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията за управление на отпадъците във всички процеси и нива;*
- ***Стратегическа цел 5:*** *Оползотворяване на отпадъците, като суровини с цел тяхното рециклиране.*

4.2 Анализ на съществуващото състояние и прогнози за вида и количествата на образуваните отпадъци до 2028 г.

4.2.1 Анализ на съществуващото състояние

Европейското и национално законодателство по управление на отпадъците/ Директива 75/442/ЕЕС и ЗУО определят като приоритет предприемането на мерки за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци. Това от своя страна води до намаляване на количеството на образуваните отпадъци и намаляване на вредното въздействие върху околната среда. Предотвратяването и намаляване образуването на отпадъци се осъществява през целия времеви цикъл на продуктите от тяхното проектиране до превръщането им в отпадъци.

Правилно прилаганата политика за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци ще доведе до намаляване на разходите по събирането им, транспортирането, обезвреждането и контрола по прилагане на нормативните изисквания.

ЗУО изисква програмите за управление на отпадъците да включват мерки за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци. Мерките за постигане на националната цел за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци следва да се прилагат на местно ниво.

По важни от тях са:

- ***Икономически стимули за намаляване образуването на отпадъци***

Определянето на размера на таксите за битовите отпадъци е от компетенциите на общината. Прилагането на принципа за заплащане на реално генерирани отпадъци е важен икономически инструмент за насърчаване на фирми и домакинства да образуват по-малко количество отпадъци. Към настоящия момент размерът на таксата в Община Вършец се определя на база данъчна оценка на имота. Тази практика не е обвързана с реалното формиране на отпадъците и по този начин за различните генератори на отпадъци размерът на таксата за някои е нереално нисък , а за други нереално висок.

Прилагането на ефективни схеми за определяне размера на таксите за сметосъбиране, сметоизвозване, обезвреждане и депониране на отпадъците насърчава населението да потребява продукти, от които се образуват по- малко отпадъци (например – за повторна употреба, с по-малко опаковки и т.н.). Намаляването на общото количество би довело и до до съкращаване на разходите за общинския бюджет по третиране на отпадъците. Важен момент е предоставяне възможност на жителите да предават рециклируеми отпадъци. В следствие на това би могло да се пристъпи към диференцирано облагане след сключване на договор с организация по оползотворяване и въвеждане на система за разделно събиране на един или повече видове масово разпространен рециклируем отпадък.

- ***Осъществяване на ефективен контрол върху спазването на изискванията, въведени в наредбите за масово разпространени отпадъци по отношение заплащането на продуктови такси и относно повторното използване на съответния вид масово разпространен отпадък***

При водене на преговори с организации по оползотворяване за изграждане на системи за разделно събиране на отпадъци на територията на Община Вършец е необходимо да бъдат поставени изисквания за организиране на депозитни системи за определени видове опаковки , обратно приемане в търговските обекти на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и негодни за употреба батерии и за предлагане на по-ниски цени продукти от събирателните пунктове.

- ***Контрол върху спазването на забраните за изхвърляне в общия поток на опасни отпадъци от домакинствата***

В законодателството са въведени забрани за депониране на редица отпадъци, притежаващи опасни свойства. Осигуряването на спазване на тези забрани на местно ниво ще доведе до намаляване вредното въздействие върху околната среда. Мерките за налагане на санкции за нарушаване на забраните следва да се обвърже с въвеждане на система за събиране на опасни отпадъци от бита. В този случай освен контрол е от особена важност работата с обществеността, училища, неправителствени организации.

4.2.2 Прогнози за вида и количествата на образуваните отпадъци до 2028 г.

- **Демографска прогноза**

За характеризиране на демографското състояние на общината са използвани данните от Националния статистически институт (НСИ) за 2019 г.

За изготвянето на реалистична прогноза за броят на населението са отчетени и тенденциите за промяна на механичният прираст на населението. В основата на миграцията са главно:

- семейни причини;
- трудова заетост;

- по-добри условия на живот и др;

Община Вършец е подложена от една страна на влиянието на редица фактори, като например демографски, социално-икономически и културно-исторически, отнасящи се до нейната територия, така и на действието на влияния и фактори, характерни за цялата страна. Основна роля за тенденциите в настоящата демографска ситуация играят фактори като раждаемост и смъртност, миграция, брачност и разводи, етническа, религиозна, полово-възрастова и образователни структури на населението на общината. В допълнение върху демографската ситуация в община Вършец, влияние оказват и редица общи тенденции, които са характерни за европейските страни по отношение на тяхното демографско, социално и икономическо развитие. На тази база формирането на човешките ресурси в общината, в количествено и в качествено изражение се явява пряка последица от всички тези процеси.

Населението на община Вършец бележи трайна тенденция на застаряване. Броят на младите хора и на хората в трудоспособна възраст в общината през последните години намалява. Естественият прираст на населението е отрицателен, като бележи тенденция на малко намаление. Въпреки това структурата на населението по възрастови групи все още е по-благоприятна от средните стойности на показателя за страната и близка до тази на областта.

Въз основа на отбелязаните тенденции и дългосрочната прогноза на НСИ за демографското развитие на страната до 2025 г. е направена прогноза на населението на община Вършец за периода 2020 - 2025 година (таблица *XX*). Предвиден като най-вероятен е сценарият за демографско развитие с минимално намаляване броя на населението.

Таблица XX: Прогноза на населението на община Вършец за периода 2020 -2025 г.

	Брой жители за съответната година					
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Община Вършец	6856	6793	6704	6612	6485	6302

Прогнозира се, че в Община Вършец ще се установи процес на повишаване на икономическата активност, подобряване на условията за живот и бизнес, ще се наблюдава задържане на население в трудоспособна възраст в региона и следователно преминаване към стабилизиране броя на населението.

- **Прогноза за образуваните отпадъци**

Количествата образувани битови отпадъци в дадена Община са в зависимост от броя жителите и потребителските навици и възможности. Отчитайки тенденцията в страната през последните години за увеличаване нормата на натрупване с ръста на БВП и инертността на мерките за предотвратяване на отпадъците по-вероятно е да се очаква нарастване на количеството на образуваните отпадъци.

Прогнозата за количеството на генерираните отпадъци за Община Вършец предвижда, че въпреки намаляването на населението, количеството на отпадъците ще се запази на сегашните нива, поради очаквания, макар и слаб, ръст на БВП и тенденция за увеличаване броя на туристите.

Нормативната уредба регламентира поетапно въвеждане в годините до 2028 г. на все по-строги изисквания към услугите по управление на отпадъците. За прогнозиране ръста на битовите отпадъци могат да бъдат предложени няколко сценария, които се различават по различното нарастване на нормата на натрупване, като се предполага запазване или леко намаляване на нормата

натрупване на отпадъците, което ще е в резултат от предприетите мерки от Община Вършец за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци.

Прогнозите са представени на фиг. 6.

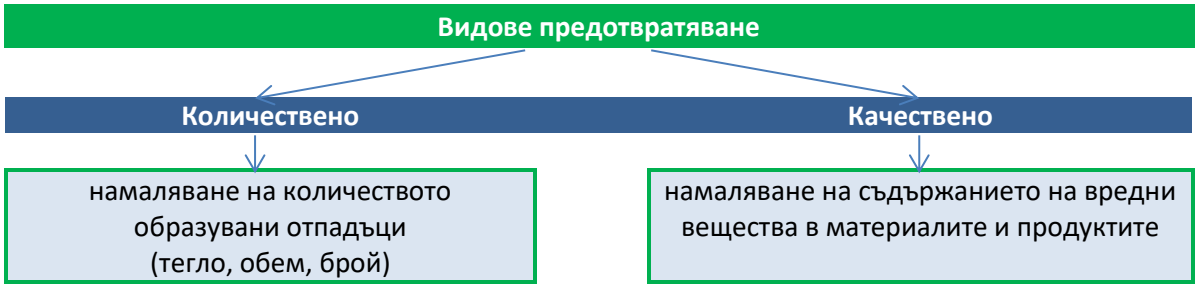
Фигура 6: Прогноза за общото количество на образуваните на територията на Община Вършец отпадъци по години.

Изпълнението на целите за рециклиране в Община Вършец ще бъде осъществено чрез изпълнението на мерките заложени в Плана за действие в т. 6 от настоящата програма.

4.3 Предотвратяване образуването на отпадъци

Предотвратяването на отпадъци стои най-високо в йерархията за управление на отпадъците. В европейското и съответстващото българско законодателство дефиницията за предотвратяване образуването на отпадъци е: „Мерки, взети преди едно вещество, материал или продукт да се превърне в отпадък, които намаляват:

- количеството отпадъци, включително чрез повторна употреба на продуктите или удължаване срока на експлоатация на продуктите;
- неблагоприятните въздействия на генерираните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- съставът на опасни вещества в материалите и продуктите.

Фигура 7: Видове предотвратяване;

От количествена гледна точка предотвратяването на образуването на отпадъци означава предотвратяване или ограничаване генерирането на отпадъци. Това може да бъде постигнато чрез по-дълъг срок на употреба на продуктите, веществата или материалите (очевидно чрез повторна употреба и производство на продукти с продължителен срок на експлоатация, което заменя нуждата от нови продукти) или просто чрез употреба на по-малко материали (намаляване на материалоемкостта). От гледна точка на качеството предотвратяване образуването на отпадъци означава предотвратяване и ограничаване на екологично опасните отпадъците и по-специално опасните и/или токсични вещества.

Предотвратяване на образуването на отпадъци може да се постигне само чрез предприемане на практически решения на различните етапи от жизнения цикъл на продуктите: дизайн, производство, външен вид и начин на използване от потребителите.

Новата Рамкова директива 2008/98/ЕС за отпадъците изисква от страните-членки в срок до 12 декември 2013 г. да разработят и утвърдят Национални програми за предотвратяване на образуването на отпадъците. Тези програми трябва да се оценяват най-малко на всеки 6 години и да се актуализират. Те трябва или да са част от програмите за управление на отпадъци, или да са част от други програми свързани с политиката по опазване на околната среда, или могат да са отделни програми.

4.4 Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци води до минимизиране на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо.

Формулирането на количествени цели за рециклиране и оползотворяване, засягащи определени приоритетни потоци отпадъци е практическа мярка за налагане на рециклирането/оползотворяването.

Законът за управление на отпадъците постави изискване пред местните власти да достигнат поетапно до 2020 г. рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло в следните количества:

- **до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.**

Нормативната уредба дава възможност всяка община да постигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона.

При изпълнението на целите за рециклиране на битовите отпадъци съответните общини се освобождават от заплащане на отчисления по чл.64 от

ЗУО в размер на 50% от дължимата за съответната година сума. Освобождаването от заплащане е изключително важно и от социална гледна точка, тъй като заплатените суми за отчисления рефлектират в посока увеличение на таксата за битови отпадъци, т.е. при изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци от общината, тези разходи няма да се включват в таксата битови отпадъци.

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2028 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 70 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Тази цел е в съответствие и произтича от изискванията на Директива 1999/31/ЕС относно депа за отпадъци. Намаляването на депонираните биоразградими отпадъци има пряко отношение към политиките за климатичните промени, тъй като води до намаляване на емисиите на парникови газове.

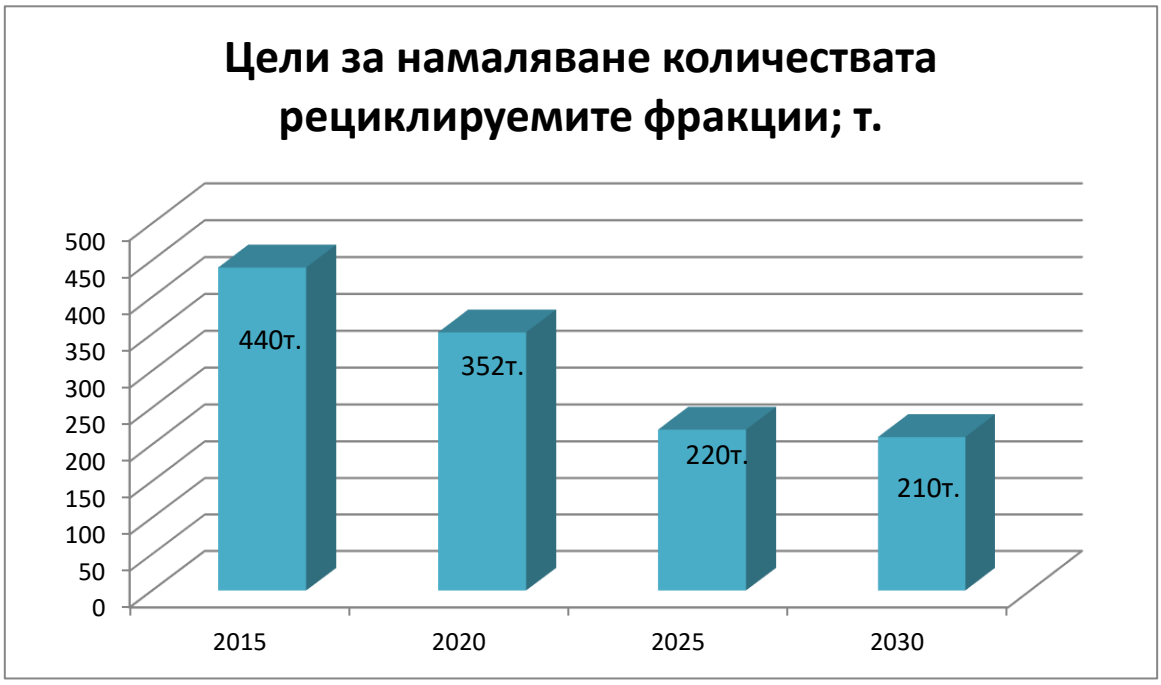
Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците задължава общините за всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО заедно или поотделно да постигат поетапно цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци:

- **до 31 декември 2028 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.**

4.4.1 Въвеждане на система за разделно събиране с цел оползотворяване и рециклиране на отпадъци

С въвеждане на система за разделно събиране с цел рециклиране значително ще се намали общия обем отпадък за събиране, извозване и депониране. Постигат се и други положителни резултати като – удължаване живота на депото, намаляване разходите за транспорт.

Количествените цели за поетапно рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло до 2030 г. за Община Вършец са представени на Фигура 8.

Фигура 8: Цели за поетапно намаляване на количествата на рециклируемите отпадъци в Община Вършец

Въвеждането на разделно събиране при източника на генериране на отпадъци, ще доведе до увеличаване количествата на събраните фракции. Задължение на общините е да организират системи за разделно събиране на отпадъците.

Приоритет има въвеждането на схеми за разделно събиране и рециклиране съгласно чл.19, ал. 3 от ЗУО, както следва:

- разделното събиране на битови отпадъци на територията на Общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
- разделно събиране на опасни отпадъци, в това число НУБА, отработени масла ИУГ, ИУЕЕО, ИУМПС;
- разделно събиране и оползотворяване на битови биоразградими отпадъци;
- разделно събиране на едрогабаритни отпадъци и опасни отпадъци от домакинствата в населени места с над 10 000 жители, и при необходимост и в по-малките населени места.

Предвидените мерки, следва да подпомогнат увеличаването на събраните количества и видовете отпадъци, с цел оползотворяване и рециклиране. Това ще наложи постепенно разширяване и развитие на системите за събиране на различни вторични суровини и включване в разделното събиране на допълнителни отпадъчни материали и фракции.

4.4.2 Разделно събиране на битови биоотпадъци

Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци въвежда и ограничения за депониране на биоразградими отпадъци: поетапно до 2028 г. количеството на биоразградими отпадъци, които се депонират да се редуцира през 2028 г. до 35% от количеството през 1995 г.

В малките населени места под 3 хил. ж. и от 3 до 25 хил. ж. с най-голям относителен дял са биоразградимите отпадъци - около 60%, като градинските са водещи с относителен дял 30% в най-малките населени места, а хранителните – с малък превес над градинските в групата на населените места от 3 до 25 хил. ж. Съгласно чл. 19, ал.3, т.10 ЗУО, кметовете на общини имат задължението за организирането на разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определят местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.

Ето защо българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата. Тези цели са както следва:

1. Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци Разпоредбите на чл.31, ал.1, т. 2 ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на биоразградими отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Тази цел е в съответствие и с изискванията на европейската директива за депата за отпадъци.
2. Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци

В допълнение към общоевропейската цел, амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013 г. Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

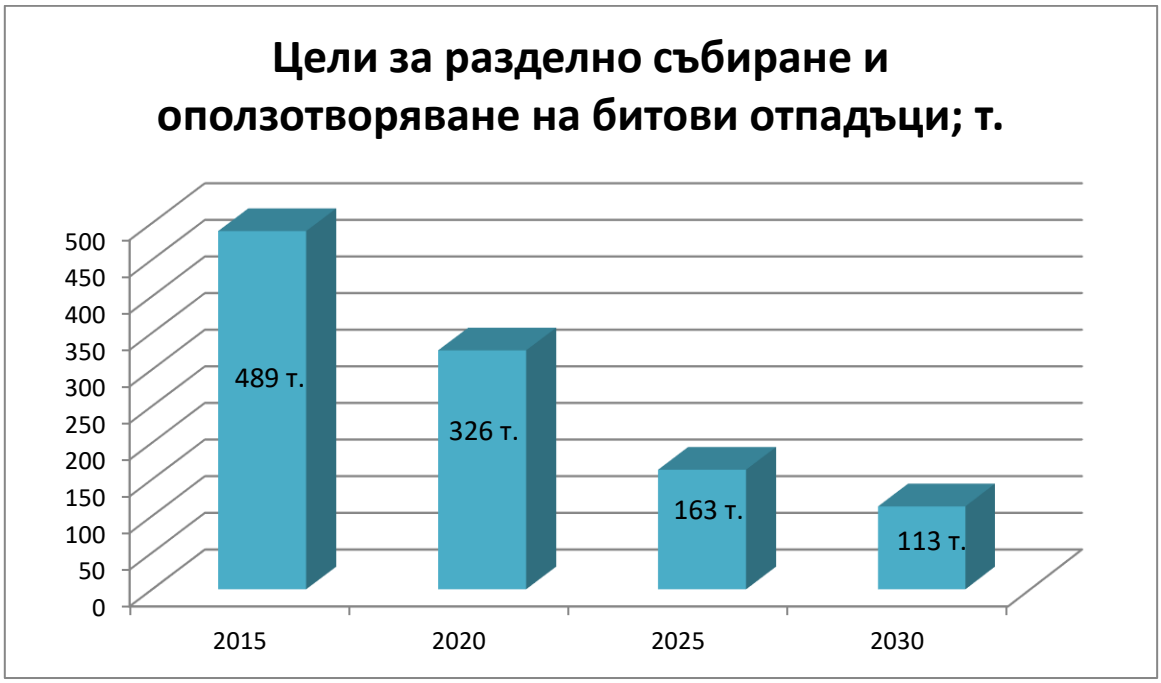
- до 31 декември 2028 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната РСУО.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети в това направление до момента, а именно:

- одобрен е Национален стратегически план за поетапното намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране.
- ясно е определена в ЗУО отговорността на общините за управление на отпадъците, включително набелязаните количествени цели за биоразградимите отпадъци и приета подзаконова нормативна уредба за биоотпадъците;
- въведени са икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, като тези от тях, които изпълнят посочените цели за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци за оползотворяване на биоотпадъците се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;
- в някои населени места на страната са осъществени проекти за домашно компостиране;
- проведени са обучителни програми за общините с цел запознаването им с нормативната уредба за биоразградимите отпадъци и добри европейски общински практики в тази област, както и за очакванията към общините.

Изпълнението на целите за разделно събиране и оползотворяване на битови био-отпадъци в Община Вършец ще се осъществи чрез участие на Общината в реализацията на проект (в рамките на Регионалното сдружение) за изграждане на площадка за компостиране и закупуването на необходимите съдове за “зелени отпадъци” и техника за въвеждане на разделно събиране на био-отпадъците; с цел достигане на целите за оползотворяване на биотпадъците за всяко РСУО според Член 8, ал. 1 от Наредба за разделно събиране на биоотпадъците (обн. ДВ 107, 13.12.2013 г.).

Фигура 9: Цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци, генерирани в Община Вършец

Всички органични отпадъци могат да се компостират. От всички “зелени“ отпадъци - отпадъци от дворове, като паднали листа, окосена трева, плевели и останки от градински растения, също и хранителни отпадъци, може да се получи отличен компост. Дървесните отпадъци от дворове могат да бъдат насечени и нарязани до размера на дърва за горене в печка или камина или да бъдат раздробени чрез шредер до дървесни стърготини или малки парченца. Когато се поставят около засадени растения или за настилка на пътеки, те накрая ще бъдат биоразградени и ще се превърнат в компост.

Компостирането може да се практикува в повечето дворове в изработени в домашни условия или фабрично произведени съдове за компостиране или просто на открити купове (в някои населени места има изискване за затворени съдове). Фирми, училища и други предприятия може също лесно да компостират отпадъците си. Изработените в домашни условия съдове могат да бъдат направени от дървесни отпадъци, тел, снегозадържащи съоръжения или дори стари кофи за боклук (с дупки, пробити в страни и отдолу).

4.4.3 Информационни кампании

Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в процеса на управление на отпадъците, ще допринесат за разбиране на потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането на отпадъците.

4.5 Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците

Законодателството предоставя възможност на общините сами да определят организацията и техническите средства по събирането, извозването и обезвреждането на битовите отпадъци при спазване на условията за опазване на околната среда и човешкото здраве от вредното им въздействие. Съгласно изискванията на ЗУО кметът отговаря за осигуряването на съдовете за

съхранение на отпадъците, събирането и транспортирането им до депата, инсталациите или други съоражения за обезвреждане. Средствата за управление се формират от събирането на „такса за битови отпадъци“ , като начина за събиране, определяне и разходване се определят по реда на Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ).

Различни са възможностите за определяне на размера на такса – смет, но масово се практикува определянето на база данъчна оценка. Като най-справедлив, но в същото време и трудно приложим е определянето на база количество, формиран отпадък. Друга, сравнително справедлива възможност е формиране на база брой членове в домакинство. Като най-справедлив за юридически лица отново се очертава принципа на база количество генерирани отпадъци. Всяка община сама избира методологията и я защитава пред Общинския съвет който я приема или отхвърля.

4.6 Нормативно регулиране управлението на отпадъците за ускоряване прилагането на законодателството и политиката в тази област

Местната нормативна уредба (Наредба за управлението на отпадъците на територията на Община Вършец, приета с Решение № 504 по Протокол № 47/10.07.2014г. от Общински съвет - Вършец) създава необходимите условия за прилагане на националното законодателство. В наредбата се регламентират задължения на различните лица, които имат отговорности в процеса на управление на отпадъците – кмета на Общината, собствениците или наемателите на търговски обекти (магазини) и заведения за обществено хранене, управителните съвети на етажната собственост, собствениците (или наематели), на еднофамилни жилища.

Ефективното прилагане на законодателството на местно ниво е невъзможно без осигуряване на достатъчен, квалифициран и мотивиран персонал в общинската администрация, подходящи технически ресурси (оборудване и т.н.) и въвеждане на информационни системи за събиране и обработка на данни. Този въпрос е разгледан в раздела за повишаване на административния капацитет.

4.7 Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците

Осигуряването на достатъчни и надеждни данни за образуването, състава, събирането, оползотворяването и обезвреждането на различните видове отпадъци е от съществено значение за правилната оценка на съществуващото състояние и за осъществяване на ефективно планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците.

Предвиждат се мерки за:

- въвеждане на информационна система за получаване и обработка на данни от лица, извършващи събиране на рециклируеми отпадъци на търговска основа (пунктове и от големи генератори), организации по оползотворяване и лица извършващи дейности с отпадъци, с които общината има договори с цел мониторинг на изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци;
- провеждане на регулярни морфологични изследвания на отпадъците от системите за събиране на смесени битови отпадъци и отпадъци от опаковки;
- оценка на общото количество на образуваните отпадъци, включително и нерегламентирано изхвърляните;

- оценка на количеството и дела на отделните видове масово разпространени и други отпадъци, за които се предвижда въвеждането на системи за разделно събиране;
- прогнози за изменение на количеството и съставът на отпадъците.

4.8 Укрепване на административния капацитет на институциите, отговорни за управлението на отпадъците

Планирането, регулирането и налагането на законодателството по управление на отпадъците зависи от наличните човешки ресурси в общината. За да се подпомогне изпълнението на законодателството, компетентните органи на национално, регионално и общинско ниво се нуждаят от достатъчен и добре обучен персонал, ангажиран с:

- разработване и прилагане на законодателството, технически стандарти и ръководства за дейностите по управление на отпадъците;
- разработване на политиката за управление на отпадъците, планиране и прилагането на местно ниво;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни.

Изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще изисква повишаване на административния капацитет на местно ниво.

Планирането и установяването на финансово обезпечени и поносими за населението системи за събиране (включително разделно) и транспортиране на отпадъците, изграждането и експлоатацията на съоръжения и инсталации е предизвикателство за голяма част от по-малките общини. Това налага приемането на мерки за насърчаване на кооперирането между общините, с цел изпълнение на техните отговорности и подпомагане усъвършенстването на системите за управление на отпадъците. Чрез регионалните инициативи ще бъде осигурен достъп до необходимата техническа инфраструктура за обезвреждане на приемлива за населението цена.

Включените в настоящата подпрограма мерки са насочени към укрепване на административния капацитет, необходимостта от които произтича най-вече от развиващото се национално законодателство в сектора на управление на отпадъците.

4.9 Участие на обществеността

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложени в общинската програма, ще се постигнат при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. Ще се поддържа непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото разбиране и съзнание.

За целта се предвижда:

- редовното предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда чрез публикуване на информация на интернет страницата на Общината;
- привличането на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците, включително за начина за определяне на „Такса битови отпадъци" и отчитането на изразходваните средства;
- повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните

рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;

- провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специално за целта, или включени като част от програмите за честване на празници на общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работата с подрастващите.

За повишаване на общественото съзнание на сайта на Община Вършец периодично се подава информация за дейности с широко обществено значение.

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ВКЛЮЧЕНИ ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Предложеният План за действие обхваща периода 2021 – 2028 година и включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение на поставените в Програмата цели. Структурата на Плана за действие е съобразена с целите и приоритетите на програмата.

С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и прилагане на интегриран подход за управление на отпадъците. Планът определя и отговорностите на различните институции и организации в областта на управление на отпадъците, свързани с реализацията на предвидените мерки и дейности, очакваните разходи и вероятните източници за тяхното финансиране.

5.1 Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци

Мото на програмата*: *„Оползотворяването на отпадъците – най-доброто решение за опазване на природата“

Екологичните ползи от предотвратяването на отпадъците включват спестяване на ценни природни ресурси и свързаното с това въздействие върху околната среда от извличането и преработката на тези ресурси, намаляване на количеството консумирана енергия и емисиите парникови газове, образувани вследствие транспортирането и третирането на отпадъците. Икономическите ползи от предотвратяването на отпадъци са значими, тъй като то води до намаляване на разходите в общинския бюджет. Предвид все по-високите изисквания на европейското и националното законодателство в сектор отпадъци и свързаните с това инвестиции, както и нарастващите отчисления, които общините плащат за депониране на отпадъци, разходите за управление на отпадъците са значителен разход от бюджета на общината. На индивидуално ниво, намаляването на отпадъците също носи икономически ползи, тъй като по-разумната и екологосъобразна консумация води до използване на по-малко пари за закупуване на продукти, които се превръщат в отпадък.

Един от основните приоритети на Програмата за управление на отпадъците на Община Вършец е провеждане на целенасочена политика за предотвратяването на отпадъците - намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването на отпадъци.

Основна цел на общината е през периода 2021 – 2028 г. да се развие разделното събиране на отпадъци за намаляване на битовите отпадъци, които се депонират на РДО – Монтана за оползотворяване и рециклиране на отпадъците от картон, хартия, метал, пластмаса, стъкло и др.

- **Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци**

В Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за предотвратяване на отпадъци, обособени в три групи:

- мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци;
- мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране и производство и разпространение;
- мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба.

Мерките условно могат да се обособят в няколко групи:

- ***нормативни*** - например технологични и продуктови стандарти за добив, производство и разпространение; зелени обществени поръчки;
- ***икономически*** - например положителни и отрицателни финансови стимули; разширена отговорност на производителя;
- ***комуникационни*** - например доброволни споразумения; повишаване на общественото съзнание; обучения; екологичен маркетинг;
- ***технически*** – например екологосъобразно проектиране; повторна употреба на опаковки и стоки.

Предотвратяването образуването на отпадъци се състои от следните елементи:

- **Предотвратяване образуването на отпадъци**

Предотвратяването включва пълното избягване на генерирането на отпадъци, чрез реално премахване на вредните вещества или чрез намаляване на материалния и енергийния интензитет в производството, потреблението и разпространението. Примерите за точно прилагане на предотвратяването включват такива, които се отнасят до:

- Опасните свойства на определени съставки/ компоненти в продуктите, като се налага тяхното избягване и/или заместване с материали, които не са опасни за човека или за околната среда (например, чрез забрани на използването/ влагането на полихлорираните бифенили или озоноразрушаващите вещества, или премахване на тежките метали от батериите на мобилните телефони).
- Количество, като избягване употребата на материали или на етапи в производството/потреблението (например, чрез купуване на плодове и зеленчуци от открити пазари или от секцията за плодове и зеленчуци в супермаркета, вместо купуването на пакетирани плодове или чрез премахване на междинното опаковане на козметични продукти и паста за зъби).

Мерките за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци:

1. повторната (многократната) употреба, която предотвратява превръщането на материала в отпадък;
2. директна употреба – напр. повторно пълнене на опаковки;
3. обновяване - подобряване, поддръжка в изправност и др.;
4. използване на отпадъка като източник за резервни части;
5. реставриране - този процес може да включва пълно разглобяване на продукта и подмяна на основни части, като реставрираният продукт може да е със същите или дори с по-добри качества.

- **Намаляване на генерирането на отпадъци при източника**

Намаляването при източника включва минимизиране употребата на токсични или вредни вещества и/или минимизиране консумацията на материали или енергия. Примерите за намаляване при източника включват такива, които се отнасят до:

- Опасните свойства на определени съставки/ компоненти в продуктите, като намаляване употребата на вредни вещества в продуктите, в системите за производство и продажба, както и в системите за консумация и депониране и намаляване употребата на вещества, които пречат на повторната употреба или рециклирането (например, пластмасови етикети върху хартия, използване на хлорирани разтвори като почистващи средства).
- Количество, като използване на по-малки количества ресурси за осигуряване на същия продукт или услуга (например намаляване дебелината на покритието, въвеждане на системи за повторна употреба или пълнене,

миниатюризация, ресурсно ориентирани покупки и потребление) и използване на по-ресурсно независими строителни подходи и материали.

- **Мерки за намаляване на генерираните отпадъци при източника:**

Отпадъци от хартия и картон от домакинствата:

- практики за ограничаване употребата на хартии, като се даде приоритет на съхранението и тазпространението на информация на наелектронни носители;
- поставянето на стикер "против нежелана поща", поясняващи нежеланието на гражданите да получават рекламни материали в пощенските си кутии.

Хранителни отпадъци:

- информационни кампании за разпространяване на добри практики за информиране и въздействие върху навиците на потребителите при закупуването и съхраняването на храни;
- дискусии с производители и търговци на храни;
- информационни кампании в училищни столове, детски градини и заведения за обществено хранене.

Борба с прекомерната консумация и устойчивост на потреблението:

- информационни кампании за разясняване на вредното въздействие от излишните покупки;
- повишаване търсенето на екологосъобразните продукти;
- повишаване на информираността и развитието на екологичното етикетиране на продукти;

Зелени отпадъци

- разпространяване на добри практики по разделно събиране на биоразградими отпадъци и методи за компостиране;
- информационни кампании, демонстрации, дни на отворени врати и др.
- въвеждане в експлоатация на компостиращата инсталация финансирана по ОП „Околна среда 2014 – 2020“ на общините Берковица и Вършец.

Опаковки от домакинствата и свръхопаковане

- проучване на добрите практики и възможностите за ускоряване на напредъка в замяната на найлоновите торбички с пазарски чанти от текстил за многократна употреба или рециклируеми торбички;
- борба с практиката на свръхопаковане (опаковане, което няма полезна функция, като например защита при транспортиране);
- популяризиране въвеждането на депозитни системи.

Отпадъци от офиси

- спестяване на хартия в офисите, най-вече чрез повишаване на информираността за правилното използване на новите технологии;
- разпространяване на добри практики от страна на публичната администрация и "зелените" обществени поръчки;

Отпадъци от учебни заведения

- провеждане на мероприятия за повишаване заинтересоваността на учащите се;
- включване на темата за предотвратяване образуването на отпадъци и устойчивото потребление в учебните програми;
- системи за оценка на училищата.

Строителни отпадъци

- инициативи за замяна на материали и техники, които не позволяват демонтаж, повторна употреба или рециклиране;
- разработване на наръчници, които да се използват по време на строителни или ремонтни работи, както и при разрушаване на сгради;

- практиките за използването на продукти за повторна употреба и/или произведени от рециклируеми материали в т.ч. чрез механизма на „зелените обществени поръчки” и т.н.;

- стартирани инициативи за присъждане на етикети "Устойчиви сгради" или „устойчив квартал” за сгради с екологосъобразно строителство.

- **Насърчаване на повторната употреба**

Повторната употреба на продуктите включва многократната употреба на продукта в оригиналната му форма, по оригиналното му предназначение или като алтернатива, с или без допълнителна обработка. Примерите за повторна употреба на продуктите включват такива, които се отнасят до:

- Повторна употреба след допълнителна обработка, като измиване и повторно пълнене на стъклени или пластмасови бутилки, и обработка и използване на празни варели от лепила.
- Повторна употреба без допълнителна обработка, като използване на торбички за пазар повече от един път.

- **Мерки за насърчаване на повторната употреба:**

- насърчаване дейносттите на работилници за поправка;
- информация за дейности на магазини за стоки втора употреба;
- подпомагането на работилници и магазини чрез осигуряване на работна ръка по линия на програми по заетостта;
- улесняване връзката с лица, които искат да се освободят от стоки с потенциал за повторна употреба;
- информиране на широката общественост за ползите и възможностите за закупуването на стоки втора употреба;
- информация за начините на събиране на едрогабаритните отпадъци до други отпадъци, подходящи за повторна употреба, за да се избегне увреждането им.

- **Рециклиране при източника**

Рециклирането при източника включва дейности, които позволяват използването на даден материал след обработка на територията на производителя на отпадъка. Примери са:

- Използване след биологично третиране, като домашно компостиране;
- Използване след пречистване, като повторна употреба на вода, след пречистване и т.н;

5.2 Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане целите за подготовка, повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло

Важна предпоставка за изпълнение на целите, заложени в НПУО 2021-2028 е ясна и прозрачна политика на общината, точно дефинирани отговорности, определяне на задължителни количествени цели за подготовка и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най – малко хартия и картон, метал, стъкло и пластмаса.

Изграждането на сепарираща инсталация самостоятелно за общината или в съдружие със съседни общини би допринесло за:

- за постигане на целите на общината за рециклиране на битовите отпадъци;
- извличане на значителни количества рециклируеми отпадъци;

- за реализиране на по- ниски транспортни разходи за извозване на ТБО до регионалното депо в гр.Монтана;
- до удължаване живота на депото.

Възможни източници за реализиране на подобен обект са: общински бюджет, отчисления по чл.64 от ЗУО и/или от организация по оползотворяване, осъществяваща разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на общината.

Морфологичния състав на битовите отпадъци има важно значение за анализиране на количествата по потоци битови отпадъци, вземане на важни управленски решения и отчитане на изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци. До края на 2021 г., община Вършец ще възложи отново проучване на морфологичния състав на отпадъците, тъй като нормативната уредба изисква тази дейност да се извършва от общините на всеки 5 /пет/ години, което пък от своя страна е едно от условията за освобождаване на общините от заплащане на отчисления по чл.64 от ЗУО при отчитане и изпълнение на целите за рециклируемите битови отпадъци.

5.3 Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите за биоразградимите битови отпадъци, в т.ч. и биоотпадъците

Голям дял от битовите отпадъци от домакинствата в Община Вършец се състои от биоразградими отпадъци. Основната част от тези отпадъци постъпват за депониране.

Компостирането е най-практичният и удобен начин да се третират органичните отпадъци в райони с еднофамилни къщи. Компостирането, което е собствения начин на природата за рециклиране, представлява контролирано разграждане на органични материали като листа, клонки, окосена трева и растителни хранителни отпадъци. Компостът е продукт за подобряване на почвата, който е резултат от правилното компостиране. Компостирането може да бъде по-лесно и по-евтино, отколкото поставянето на тези отпадъци в чували, или транспортирането им до претоварни станции или до контейнерите на централизираната система за събиране на отпадъци. Компостът също така подобрява почвата и отглежданите на нея растения. В селата обикновено има градини, ливади, дървета, храсти, или дори саксии за засаждане на растения и домашно приготвеният компост е много полезен.

Предвиждат се следните мерки:

- Изграждане и въвеждане в експлоатация на компостиращата инсталация на общините Берковица и Вършец с цел оползотворяването на зелените и биоразградимите отпадъци.
- Въвеждане на добри практики за компостиране на биоразградимите отпадъци в общината.

5.4 Подпрограма с мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Строителните отпадъци от строителството и разрушаване на сгради до голяма степен подлежат на рециклиране и повторна употреба. В тази връзка те могат да играят ролята на ресурс за общината. Това се отнася най-вече до по големите населени места.

Предвиждат се следните мерки:

- организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- разработване на План за управление на строителните отпадъци като част отстроителната документация за инвестиционния проект за издаване наразрешение за строеж;

5.5 Управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци

Въпреки, че депонирането на отпадъците е на най-ниското ниво в йерархията на управление на отпадъците все още и най-напредналите държави в областта на екологичната политика не могат да предотвратят напълно депониране на остатъчни отпадъци, които не могат да се оползотворят или рециклират. Ето защо част от усилията на Община Вършец за подобряване на състоянието на околната среда са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което общината планира да постигне чрез няколко групи мерки:

- ползване на депа за смесените битови отпадъци, отговарящи на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;
- намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличаване на дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- предотвратяване на депонирането, доколкото е възможно, на опасни битови отпадъци чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Част от мерките от предходните подпрограми, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци на Община Вършец (предотвратяване на отпадъците, увеличаване на рециклираните и оползотворени биоразградими отпадъци и рециклируеми отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци, имат едновременно принос и за намаляването на депонираните отпадъци. Тези мерки не са отразени в настоящата подпрограма, тъй като са включени систематично в предходните подпрограми.

Що се отнася до намаляване и предотвратяване на риска от депониране на опасни битови отпадъци, мерките, които общината ще предприеме, се отнасят основно до сключването на актуални договори с организация за оползотворяване на отпадъци от ИУЕЕО и НУБА.

5.6 Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците

Основни цели на програмата са изграждане на информирано поведение и обществени нагласи относно отпадъците и повишаване участието на населението и бизнеса в управление на битови отпадъци, съобразно йерархията за управление на отпадъците.

Програмата включва провеждането на информационни кампании и мероприятия за обучение. Основната цел е потребителя да има възможност информирано и съзнателно да може да вземе решение при пазаруване и при извършване на ежедневни дейности в домакинството по отношение на предотвратяване на образуването на отпадъци, разделното им събиране и останалите дейност с отпадъци. Приоритет е необходимо да се отдава основно с подрастващото поколение, т.е. в училищата. При реализиране на кампании,

разпространение на брошури, инициативи, връчване на индивидуални награди и др. е от особено значение да се включват ученици. С най-голяма готовност според проучвания се включват учениците между 3-6 клас. Препоръчва се общината да обърне особено внимание по проблемите на околната среда и в т.ч. по дейностите с отпадъци именно в тази възрастова група.

Предвидените в подпрограмата мерки включват публикуване и разпространение на актуална информация и провеждане на разяснителни кампании за повишаване на информираността и разбирането сред населението и бизнеса за същността, принципите и йерархията за управление на отпадъците; за предоставяните от общината услуги по събиране, транспортиране и третиране на различните потоци отпадъци, предоставяни от Община Вършец; за задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци. Планирано е Община Вършец да реорганизира информацията на интернет страницата и да включи актуална и разнообразна информация във връзка с управление на отпадъците, като по този начин осигури на потребителите лесен достъп до информация, а общината ще изпълни нормативното изискване на чл. 19, ал. 3, т.13 от ЗУО относно информиране на обществеността. Планирани са също мерки за пряко включване на гражданите в дейности за разделно събиране на различни потоци битови отпадъци чрез различни инициативи и подходящи схеми. Общината ще обърне специално внимание на работата с децата в детските градини и училищата на територията на общината, предвид създаването у тях на устойчиви нагласи и поведение относно отпадъците.

Друга група мерки е насочена към участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно политиката за отпадъците чрез провеждане на анкети и допитвания по различни въпроси, свързани с управление на отпадъците. В настоящата подпрограма не са включени мерки във връзка с участието на населението в предотвратяване образуването на отпадъци, тъй като те са включени в подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци.

6. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие включва мерки с отговорници, срокове, необходими средства и източници за тяхното финансиране и очаквания екологичен ефект. В плана са предвидени и мерки за подобряване на организацията, отчетността и контрола на дейностите по третиране на отпадъците, технически мерки по нормативното привеждане в съответствие на съоръженията за третиране на отпадъците, сроковете за изпълнение на мероприятията, необходимите средства и екологичния ефект от реализацията им. В краткосрочен аспект са включени най-належащите мерки и мероприятия, които са обезпечени с всички необходими средства. Прогнозните разходи са взети най-вече от програмата за опазване на околната среда на общината.

При необходимост от промяна в сроковете, същите ще се съгласуват с РИОСВ - Монтана.

№	Мярка/дейност	Срок за прилагане	Отговорна институция	Очаквани разходи в лева	Предлагани източници за финансиране	Основни индикатори за постигане на целта
ЦЕЛ 1	**ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ**					
1.1.	Въвеждане на диференцирано облагане с такса за битови отпадъци за юридически лица с безотпадно производство, в зависимост от количеството на образуваните отпадъци.	2023 г.	Община	-	Общински бюджет	По справедливо данъчно облагане
1.2	Извършване на периодични информационни кампании за предотвратяването на битови отпадъци, ориентирани най-вече към: • намаляване на образуваните отпадъци; • устойчиво потребление; • участие в разделното събиране (разделяне при източника).	2021 – 2028 г.	Община	5 000 на год.	Оперативна програма „Околна среда” (ОПОС); Бюджет на Общината	До 2028 г. 15% намаляване на количеството битови отпадъци. Проведени поне 4 кампании.
1.3	Организиране на дискусия с организациите по оползотворяване за възможните подходи за отчитане на предприетите от тях мерки за предотвратяване, както и да се определят измерими индикатори за постигнатите резултати. Включване на постигнатите договорености в договорите с организациите.	2021 – 2028 г.	Община	-	-	Определяне на индикатори за постигнати резултати. Постигане на целите за разделно събиране на рециклируеми фракции
1.4	Стартиране на пилотен проект в избран район на общината за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци от	2023 г.	Община	5 000	Бюджет на Общината	Брой проведени информационни кампании.

	домакинствата, която ще включва осведомяване и информационни кампании и организиране на курсове за обучение за потребление и съхранение на хранителни продукти.					
1.5	Организиране на обсъждане с производителите и търговците на храни за повишаване на осведомеността им и насърчаване готовността им да участват в провеждането на информационна кампания, предприета от Община Вършец.	2021 – 2028 г.	Община	-	-	Брой проведени кампании и брой участници
1.6	Предприемане на мерки за разпространение на опита в домашното компостиране сред населението, чрез обучение, комуникационни инструменти, дни на отворени врати и др.	2021 – 2028 г.	Община	3000	Бюджет на Общината	Брой проведени обучения
1.7	Организиране на обсъждане с потребителски организации и местният бизнес за насочване на вниманието към негативните характеристики на потребителското общество и ненужните покупки, насърчаване на повторната употреба, както и идентифициране на най-ненужни продукти и поставяне на цели за ограничаване на консумацията им.	2021 - 2028г.	Община	5 000	Бюджет на Общината	Проведени обсъждания и брой участници в тях
1.8	Включване на изисквания към организациите по оползотворяване за повторната употреба преди рециклирането и поставяне на по-амбициозни цели	2022 г.	Община	1000	Бюджет на Общината	Насърчаване повторната употреба на вещи

	за повторна употреба.					
1.9	Промяна на практиката за събирането на едрогабаритни отпадъци и стартиране на общинска система за събирането на вещи с потенциал за повторна употреба от домовете.	2023 г.	Община, Ремонтни работилници, Сектор „Чистота“	2 000	Бюджет НПО	Насърчаване повторната употреба на вещи
1.10	Организационно подпомагане на благотворителните организации и други социално-икономически предприятия предоставящи услугите за събиране на вещи и ремонт с цел повторна употреба, както и развитието на борси за обмен или продажба на продукти втора употреба.	Постоянен	Община	2 000	НПО	Насърчаване повторната употреба на вещи и продукти
1.11	Предприемане на действия за по-нататъшно прилагане на т.нар. „зелени обществени поръчки” чрез включване в условията за избор на изпълнители на клаузи за приоритизиране на екологосъобразните продукти и устойчиво потребление, както и въвеждане на процедури за проследяване на изпълнението на заложените клаузи. Разработване на ръководство за зелени обществени поръчки, обучение на администрацията и обмяна на опит.	2022 г.	Община	5 000		Брой разработени ръководства. Брой проведени „зелени поръчки“
1.12	Инициране на широка дискусия с ръководствата на учебните заведения за възможностите за провеждане на мероприятия за повишаване заинтересоваността на учащите се и включване на	2022 – 2024 г.	Община, Учебни заведения, екологични организации	2 000	Бюджет на Общината	Брой проведени мероприятия; Брой участници

	темата за предотвратяване образуването на отпадъци и устойчивото потребление в учебните програми. Организиране на мероприятия за обучаване и повишаване на съзнанието на учениците за дейностите по предотвратяване на отпадъците.					
1.13	Въвеждане на система за оценка на училищата по отношение на екологичното образование и присъждане на признания за заслуги, според нивото на екологично образование на децата, промяна в поведението, техническо подобрение и инвестиции, устойчивите поръчки и участие в мероприятия по предаване за повторна употреба, сортирането и други дейности по управление на отпадъците.	2021 – 2028 г.	Община	3000	Бюджет на Общината	Брой оценени училища. Брой проведени кампании за предаване за повторна употреба
1.14	Възлагане на проучване на сегашните методи за управление на малки количества опасни отпадъци, както и представяне на добрите практики, прилагани в други европейски страни с цел намаляване на вредните въздействия на битовите отпадъци.	2023 - 2028 г.	Община	10 000	Общински бюджет, отчисления	Брой програми за управление на опасни отпадъци
1.15	Проучване на възможностите за осъществяване на по-строг контрол върху изхвърлянето на опасни отпадъци в смесените битови отпадъци.	2021 – 2023 г.	Община	3000	Общински бюджет отчисления	Намаляване количествата на опасните отпадъци в смесения битов отпадък

1.16	Проучване на възможностите за осъществяване на по-строг контрол върху изхвърлянето на отпадъците, различни от определените в контейнерите за разделно събиране.	2021 – 2023 г.	Община Организации по оползотворя-ване	-	-	Увеличаване количествата на разделно събраните отпадъци
1.17	Извършване на мониторинг на изпълнение на мерките от настоящата подпрограма	Ежегодно в периода 2021 – 2028 г.	Община	-	-	Всички мерки, включени в ПУО са изпълнени до 2020 г.
ЦЕЛ 2	**НАРАСТВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**					
2.1.	Въвеждане на по-стриктни изисквания за периодично (напр. ежемесечно) отчитане на разделно събраните и рециклираните отпадъци от организации по оползотворяване и контрол за достоверността им – с цел доказване изпълнението на целите за рециклиране н битови отпадъци	Постоянен	Община Организации по оползотворя-ване	-	-	Създаване на информационна система за количествата разделно събрани отпадъци
2.2	Определяне от страна на Общината на изисквания към площадките за предаване на хартия, картон, пластмаса и стъкло	до 2023 г.	Община	-	-	Спикък с изисквания
2.3	Поддържане на регистър на площадките за предаване на хартия, картон, пластмаса и стъкло на територията на Общината	Постоянен	Община	-	-	Актуален регистър
2.4	Публикуване на интернет-страницата на Общината и широко оповестяване на точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, както и информация за видовете и количествата на отпадъците,	Постоянен	Община	-	-	Информираност на гражданите на Общината

	които могат да бъдат предавани на тези площадки					
2.5	Обучение и подобряване на административния капацитет за управление и контрол по дейностите с отпадъците	2021 – 2023 г.	Община	5000	Общински бюджет	-
2.6	Осигуряване на специални съдове за събиране на излезли от употреба батерии с логото на Общината в хотели, ресторанти, офиси, учебни заведения, общински сгради и фирми	до 2028г.	Община	2000	Общински бюджет	Брой поставени съдове. Количество събрани батерии
2.7	Въвеждане на система за разделно събиране на рециклируеми фракции в селските райони	2021 – 2025 г.	Община	5000	Общински бюджет	Намаляване количеството на депонираните отпадъци и увеличаване количеството на разделно събраните рециклируеми фракции
ЦЕЛ 3	**ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО РАЗДЕЛЯНЕ, ВРЕМЕННО СЪХРАНЕНИЕ, СЪБИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**					
3.1	Оптимизиране на системата за събиране н транспортиране на битови отпадъци на територията на Община Вършец	Постоянен	Община	-	-	Намаляване на транспортните разходи
3.2	Провеждане на мониторинг за оптимизиране периодичността на извозване на битовите отпадъци, ефективността на компактиране в транспортните средства и обема н състава на контейнерния парк. Оценка на необходимите инвестиции.	Ежегодно	Община	-	Общински бюджет	Намаляване на транспортните разходи

3.3	Проучване на целесъобразността от изграждане на претоварна станция за битови отпадъци с цел оптимизирането на транспортните разходи.	До 2024 г.	Община	-	ОП „Околна среда“, Общински бюджет	Намаляване на транспортните разходи
ЦЕЛ 4	**ПРЕДВАРИТЕЛНО ТРЕТИРАНЕ, ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ И ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА СМЕСЕНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ**					
4.1	Почистване от отпадъци на общинските пътища – пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси и др. и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжение за тяхното третиране	Постоянен	Община	-	Общински бюджет	-
4.2	Подобряване на контрола и предотвратяване нерегламентираното изхвърляне на отпадъци на неразрешени за това места, изгаряне или друга форма на неконтролирано обезвреждане на отпадъците.	Постоянен	Община	-	Общински бюджет, приходи от санкции	Намаляване на замърсява-нията на околната среда
4.3	Извършване на проучване за изграждане на площадка/депо за строителни отпадъци	2021 – 2023 г.	Община	3000	Общински бюджет	
4.4	Проучване относно възможностите за използване на строителни отпадъци в обратни насипи, рекултивация на нарушени терени, запълване на негативни форми, и др.	2023 г.	Община	-	Общински бюджет	Екологично оплозотворя-ване на строителни отпадъци
4.5	Проучване на възможностите за използване на утайките от ГПСОВ-Вършец като суровина за компостиране: провеждане на	2021 г.	ВиК Монтана, Община Вършец	5 000	ВиК Монтана, Общински бщджет	Предотвратя-ване депонирането на утайките и

	периодични анализи на параметрите на утайките.					замърсяването на околната среда
ЦЕЛ 5	**НОРМАТИВНО РЕГУЛИРАНЕ УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И УСКОРЯВАНЕ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И ПОЛИТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**					
5.1	Периодично актуализиране на общинската Наредба за управление на отпадъците на Община Вършец	Постоянен	Община	-	-	-
5.2	Актуализиране на общинската програма за управление на отпадъците при промяна на фактическите и/или нормативните условия.	Постоянен	Община	-	-	-
5.3	Осигуряване изпълнението на мерките, предвидени в Националния план за управление на отпадъците	Постоянен	Община	-	-	-
5.4	Ефективно прилагане на законодателството по управление на отпадъците, чрез извършване на периодични проверки за спазване на изискванията и налагане на ефективни санкции, както и ясно и надлежно документиране на резултатите от проверките.	Постоянен	Община	-	-	-
ЦЕЛ 6	**ОСИГУРЯВАНЕ НА БАЗА ДАННИ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ**					
6.1	Създаване на информационна система за регистриране и отчитане на количествата рециклируеми отпадъци и биоотпадъци, с цел мониторинг изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци и целите за събиране и оползотворяване на биоотпадъци,	2022 - 2023г.	Община	-	-	-

	количествата биоразградими отпадъци отклонени от депа, в която да постъпват данни за: • разделно събиране на рециклируеми отпадъци, за които не са отговорни ООп • разделно събрани и компостирани био-отпадъци чрез общинската система • рециклиране на отпадъци от опаковки – от Организации по оползотворяване • разделно събрани и рециклирани отпадъци чрез изкупуване в пунктове на търговска основа – от домакинствата и бизнеса • домашно компостиране • даздено събрано и предварително третирано ИУЕЕО • разделно събрани и разкомплектовани ИУМПС • разделно събрани и рециклирани ИУГ • разделно събрани и рециклирани НУБА • разделно събрани отпадъци от зелената система на общината • разделно събрани отпадъци чрез общински площадки за безвъзмездно приемане.					
ЦЕЛ 7	**УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ, ОТГОВОРНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**					
7.1	Подобряване на административния капацитет на общината за контрол на	Постоянен	Община	5000	Общински бюджет	Успешно постигане на целите на

	управлението на дейностите с отпадъци, чрез осигуряване на достатъчен, подходящо квалифициран и мотивиран персонал, включително назначаване на допълнителен персонал и осигуряване на достатъчни и подходящи технически ресурси (оборудване и т.н.).					Общината за рециклиране на битови отпадъци и целите за събиране и оползотворя-ване на биоотпадъци;
ЦЕЛ 8	**УВЕЛИЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В СЕКТОРА И ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА“ В СИСТЕМА ЗА ИНТЕГРИРАНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**					
8.1	Проучване на възможностите за привличане на частни инвестиции, чрез различни схеми за публично частно партньорство в предстоящите за изграждане площадки за безвъзмездно приемане, инсталация за третиране на отпадъци – открито компостиране, производство на, както и в системите за разделно събиране на биоотпадъци и рециклируеми отпадъци.	Постоянен	Община	15 000	Общински бюджет отчисления	Брой привлечени частни инвститори
ЦЕЛ 9	**УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА**					
9.1	Организиране на информационни кампании по управление на отпадъците, по-конкретно за разделно събиране на отпадъците и предотвратяване на отпадъците.	Постоянен	Община	5 000	Общински бюджет, организации по оползотворяване	Брой проведени кампании и брой участници
9.2	Привличане на населението, неправителствените организации и заинтересования бизнес в процесите на вземане на решения, свързани с управление	Постоянен	Община	3 000 на година	Общински бюджет	

	на отпадъците, включително за начина за определяне на „такса битови отпадъци“ и отчитането на изразходваните средства.					
9.3	Редовно информиране на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на отпадъците и възникването на нерегламентирани сметища	Постоянен	Община	5000	Общински бюджет, ООп	
9.4	Редовното предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда и за управление на отпадъците, включително на сайта на общината.	Постоянен	Община	3000 на година	Общински бюджет	
9.5	Публикуване на „зелен“ телефон и е-мейл адрес, на който гражданите да могат да подават сигнали за нарушения на нормативните изисквания за отпадъците, както и да дават предложения за подобряване на политиките по управление на отпадъците	Постоянен	Община	-	-	
ЦЕЛ 10	**УПРАВЛЕНИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ**					
10.1	**ОПАКОВКИ И ОТПАДЪЦИ ОТ ОПАКОВКИ**					
10.1.1	Получаване и въвеждане на данни в информационната система за количествата на разделно събиране, рециклирани и оползотворени отпадъци от опаковки от населението и предприятията.	Постоянен	Община	-	-	Получаване на надеждни данни
10.2	**НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ /НУБА/**					
10.2.1	Получаване и въвеждане на данни в информационната	2 пъти в годината	Община	-	-	

	система за количествата на разделно събрани и рециклирани НУБА					
10.2.2	Контрол по спазване на законодателството.	Постоянен	Община	-	-	
10.3	**ИЗЛЕЗЛИ ОТ УПОТРЕБА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА /ИУМПС/**					
10.3.1	Контрол за спазване на ангажиментите на ООп, с които има сключен договор за събиране и оползотворяване на ИУМПС на територията на общината.	Постоянен	Община			
10.3.2	Осигуряване на информация на обществеността за места, на които се извършва събиране, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС.	Постоянен	Община			
10.3.3	Получаване и въвеждане на данни в информационната система за количествата на разделно събрани и рециклирани ИУМПС	при необходимост	Община	-	-	-
10.4	**ОТРАБОТЕНИ МАСЛА И ОТПАДЪЧНИ НЕФТОПРОДУКТИ**					
10.4.1	Упражняване на контрол и налагане на санкции при изхвърлянето на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти в повърхностни води и в канализационни системи.	Постоянен	Община	-	-	-
10.5	**ИЗЛЯЗЛО ОТ УПОТРЕБА ЕЛЕКТРИЧЕСКО И ЕЛЕКТРОННО ОБОРУДВАНЕ /ИУЕЕО/**					
10.5.1	Провеждане на преговори и сключване на договор с организация по оползотворяване на ИУЕЕО	при изтичане на сегашния договор	Община ООп	-	-	-
10.5.2	Провеждане на кампании за събиране и извозване на ИУЕЕО от домовете или предаването им на определил от общината места	2 пъти годишно	Община ООп	-	-	-

10.6	**БИОРАЗГРАДИМИ ОТПАДЪЦИ**					
10.6.1	Изграждане и въвеждане в експлоатация на компостиращата инсталация за залени и биоразградими отпадъци на общините Берковица и Вършец	2021 г.	Община Берковица и община Вършец	339 389,06 лв., разпределе-ни между общините	Общински бюджет отчисления	Постигане на целите за намаляване количествата на биоразградимите отпадъци
10.6.2	Ускоряване на поетапното въвеждане на домашно компостиране в общината, чрез закупуване и раздаване на компостери	2022 - 2024 г.	Община	10000	Общински бюджет. ПУДООС	-
10.6.3	Разпределение на задълженията между отделните общини в регионалното сдружение на общините за изпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци по чл.8, ал. 1 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците (чрез решение на общото събрание)	2021 – 2028 г.	Община	-	-	-
10.6.5	Обхващане на ресторанти, заведения за обществено хранене, детски градини и пазари на територията на община Вършец в система за разделно събиране на кухненски и хранителни отпадъци;	2023 г.	Община	5000	Общински бюджет; ПУДООС	-
10.6.7						

10.6.8	Провеждане на активна разяснителна информационна кампания сред населението и юридическите лица, обхванати от системата за разделно събиране на биоотпадъците преди въвеждането й	2022-2023 г.	Община	5 000	ОПОС; Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	Населението и юридическите лица са запознати със схемата за разделно събиране на биоотпадъците и имат готовност да се включат в нея
10.7	**ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ ДОМАКИНСТВАТА**					
10.7.1	Обособяване на зона за приемане на опасни отпадъци от домакинствата в рамките на площадките за безвъзмездно приемане на отпадъци. Обособяване в най-голямата от тях на съоръжение за междинно съхранение на опасните отпадъци събрани от домакинствата, до момента на тяхното транспортиране до заводите за третиране на опасни отпадъци	2021-2023г.	Община	-	Общински бюджет, частни инвестиции	-
10.8	Сключване на договори с фирми, които имат разрешение (по чл. 35 от ЗУО) за събиране и оползотворяване на специфични потоци отпадъци	Постоянен	Община	-	-	Сключени договори с фирми за събиране и оползотворяване на специфични потоци отпадъци

7. Система за наблюдение и оценка на изпълнението на целите, заложени в Общинската програма за управление на отпадъците

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на Община Вършец за периода 2021-2028 г. има за цел да проследява напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навреме да идентифицира и планира необходимите действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - и действия за актуализация на програмата. Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява, чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите. За целта общината ще изготви вътрешни правила за наблюдение и оценка на програмата, включително за събиране и систематизиране на данните за посочените в програмата индикатори и отговорностите на общинските звена, които имат отношение към изпълнението на конкретните програмни мерки, и на служителя, отговорен за систематизиране, анализ и оценка на напредъка в изпълнение на мерките, причините за неизпълнение или за изоставане в изпълнението и ще изготвя годишен доклад за напредъка по изпълнение на мерките и програмните цели. В Програмата е планирана мярка за въвеждане на единна информационна система за управление на отпадъците, която значително ще подобри качеството на данните, необходими за изготвяне на оценките на изпълнението. Контролът върху изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява от Общинския съвет. За целта всяка година в срок до 31 март кметът на общината ще представя на Общинския съвет годишен доклад за изпълнение на програмата за предходната година. Годишните отчетни доклади за изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се публикуват и на интернет страницата на Община Вършец с цел информиране на обществеността.

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане. Програмата може да бъде актуализирана и при доказана необходимост от допълнителни мерки поради значително изоставане в изпълнението и постигането на целевите индикатори, както и при други непредвидени обстоятелства. Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на Община Вършец, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет на Община Вършец.